

57982
AF332

BŐTCSŐ

A MAGYAR BANÁN

SZEVASZ TAVASZ 2006

Április 12
BTK Főépület

darts

csocsó

póker

sakk

streetball

aerobic

falmászás

futóverseny

ping-pong

ülőöröplabda, kerekesszékes akadálypálya
gördeszkás bemutató, triál bemutató

KONCERTEK: Royal Flesh, Jaffa, NSZK
Tepsi Épség, Exit Music

Jelentkezés: BTK-HÖK iroda, Egyetemi Ajándékbolt (TIK)
Minden jelentkező Szevasz Tavasz pólót kap.
További info és versenykiírások: www.btkhok.hu

szabad
ötletek

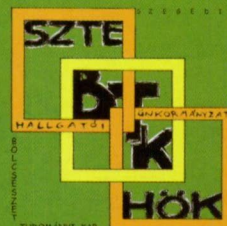
golyatabor.hu

Bölcsész-bál

VÁROSI SPORT/GAZGATÓSÁG
SZEGED

SZTE-REO
A Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak szolgálatára

A Bölcső szerint

Kedves kollégák!

Kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy vészjóslóan közeledik ifjúságunk alkonya, gyermeki napjaink meg vannak számlálva. Mindez persze elsősorban a hamarosan végzők táborának szól, de az ifjabbak sem sokáig élvezhetik az egyetemisták semmihez sem hasonlítható életérzését. Az előadások elbliccelését, a valószínűtlenül megoldhatatlannak tűnő vizsgák szerencsés abszolválása utáni ünneplést, a delíriumban megélt koncerteket, a tavaszi „Dugó téri” hesszeléseket hamarosan fölváltják az idegtépő állásbongészések, a munkakeresés – vagy éppen kerülés – és a bizonytalanabbak fejében egyre inkább ott motoszkál a kérdés – „Mi a pékpalai háborodott pöckének a tarajáért...” (copyright Kristóf Gábor) választottam én ezt a szakot, amikor nem is ezen a területen akarok dolgozni?

A szerencsésebbeknek „csak” azon kell aggódniuk, hogy a tanult szakmájukban mire mennek a még ropogós diplomájukkal. Nem akarunk senkit sem fiatal életének eltékozlására bízni, sőt óvva intünk mindenkit az efféle átgondolatlan, mi több, gyáva problémamegoldásoktól, de azért nem árt körültekinteni jövőnket illetően.

Nemrégiben a JATIK-ban rendeztek egy állásbörzét, amelyen volt minden, ami egy színvonalas rendezvényhez szükséges, de az állás kínálat már nem volt olyan sokszínű, mint egyetemünk képzése. A bölcsész hallgatók – erős túlzással – gyakorlatilag csak unaloműzés gyanánt térhettek be az üvegpalatába, mert munkalehetőséget nemigen találhattak maguknak. Az esélyeink egyelőre nem túl rózsásak, talán azért egy orrhosszal vernénk a trójai falovat a pardubicei vágatán. Az a helyzet, hogy a legtöbb szakon túlkínálat van a végzősökből, ahol pedig nincs, ott a szakmai gyakorlat hiánya jelenthet elég magas küszöböt a pályázóknak.

Nem lesz könnyű tehát kilépni az egyetem ajtaján, az utcáról visszanezve sokáig fogunk azon tűnődni, de jó is lenne még öt évet tanulni, mert itt azért mindig lehetett tudni, mire számíthatunk a következő évben.

Legalábbis eddig. Mert a 90-esek évek közepén – egy teljesen más gazdasági környezetben – állandó tandíjfenyegetettségben éltek hallgató-elődjeink. Kétséges volt, hogy az akkori oktatási miniszter (Magyar Bálintnak hívták őt is, és ez nem a véletlen műve) valóban a hallgatók, oktatók, szülők igényeit képviseli-e. Ezért 1998-ban minden fiatal a kormányváltásra szavazott. Nem politikai, ha nem személyes okokból. Ígéretük most is vannak. De a gyakorlat mást mutat. Bizonytalan, ki kerülhet be a felsőoktatásba, bizonytalan, mi lesz a tudományos műhelyekkel, bizonytalan, mit tudunk kezdeni a diplomával a munkaerőpiacon. (Ötből négy fiatal jelenleg semmit.) Az, hogy a fiatalok hogyan szavaznak, most sem kérdés.

A Bölcső most annak próbált meg utána járni, hogy milyen kilátásai vannak egy bölcsész hallgatónak a munkaerőpiacon. Persze ez csak egy átfogó érdeklődés jövőnk iránt, melyből a konzekvenciákat levonva mindenki saját maga tegye meg a szükséges lépéseket karrierje érdekében nem lesz könnyű, de biztos sokat jelent mindenkinek, hogy a magunk részéről eredményes és kitartó böngészést és sikeres állásinterjúkat kívánunk mindenkinek. Hüpp.

Tartalom

HÁZTÁJ	
Kapunyitási pánik?	4.
Egyetem kontra hatalOM	5.
KÖZVILÁG	
Hogy ne legyen számunkra kínaiul...	
<i>A magyar nyelvben élő nemzeti sztereotípiák magyarázata</i>	7.
Egy kiváló szegedi	8.
ARTCAFÉ	
Csináld a fesztivált!	
<i>avagy védőoltás a kultúráért</i>	9.
Szigorúan ellenőrzött bárszekrény	
Gazdára találtak az Oscar-szobrok...	
<i>Beszámoló a 78. Oscar-díjátadásról</i>	10.
„A hajnal nem találta meg többé Szegedet – csak a romjait”	
<i>127 éve tört be a víz Szegedre</i>	
Kurz und gut	11.
SUPRART	
Kulturális ajánló	12.
PROGRAMVADÁSZ	
Szegedi programok	13.
AURORA	
Szeged pusztulása és újjászületése	
<i>(1879-1883)</i>	14.
APROPO	
Apróhirdetések	16.
BELÁTÓ	
Wing Tsun kung-fu Szegeden	
<i>Az edzéseken tanultak a vizsgákon is segítenek</i>	17.
BANÁNTURMIX	
BanánTurmix	18.

BÖLCSŐ 2006. MÁRCIUS - ÁPRILIS

FŐSZERKESZTŐ: SZABÓ ENDRE
 SZERKESZTŐK: GÖBL VILMOS (HÁZTÁJ), VARRÓ ZSOLT (KÖZVILÁG), GÁRDOS ZOLTÁN (ARTCAFÉ, SUPRART), MIKLÓS PÉTER (AURORA), SZABÓ ENDRE (BELÁTÓ)
 TÖRDELŐSZERKESZTŐ: FAZEKAS GÁBOR
 CÍMLAPTERVEZŐ: RICZ GÉZA
 FELELŐS KIADÓ: HAÁG ZALÁN ISTVÁN
 NYOMDA: E-PRESS NYOMDA KFT, TEL.: (62)424-964
 MEGJELNIK 3000 PÉLDÁNYBAN, INGYENES TERJESZTÉSSEL
 HOZZÁFÉRHETŐ EGYETEMI ÉPÜLETEKBE, KOLLÉGIUMOKBAN,
 KÖNYVTÁRAKBAN, ALTERNATÍV TERJESZTŐKNÉL.
 LAPENGEDÉLY SZÁMA: 2.2.4/4B4/2003.
 ELŐFIZETHETŐ 100 FT/DB+POSTAKÖLTSÉG ÁRON,
 ÉRDEKLŐDNI LEHET A BOLCSO@WEBMAIL.HU CÍMEN.

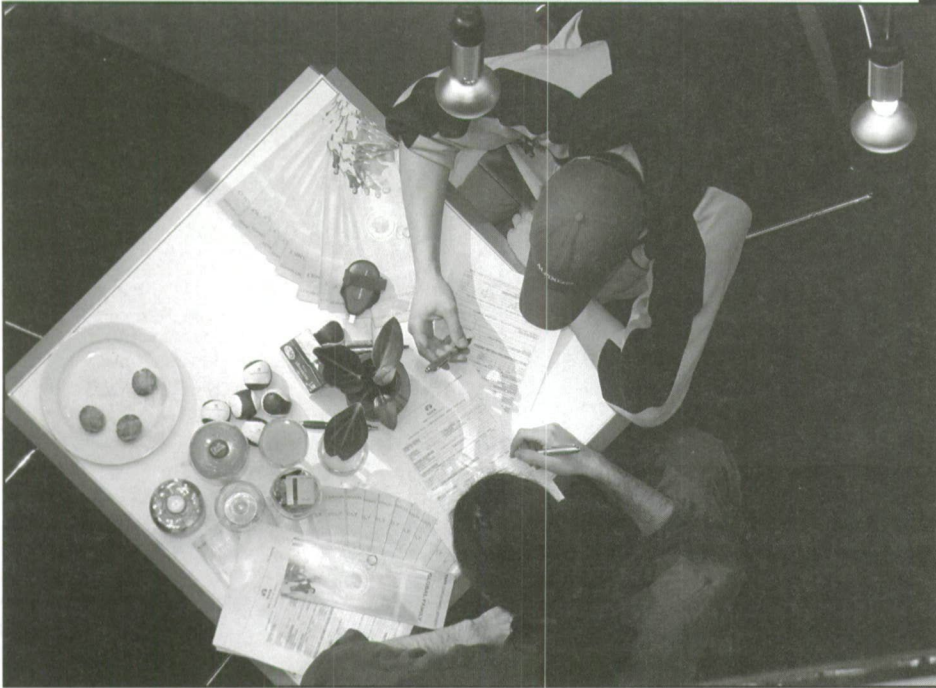

Kapunyitási pánik?

Mit mond az állással rendelkező bölcész a munkanélkülinek?

– Elviszi, vagy itt fogyasztja?

(Nem újkeletű vicc, viszont nagyon régi...)

A változó korban gyakran fellépő „kapuzárasi pánikkal” ellentétesen a huszonéves fiataloknál egyre gyakoribb a kapunyitási pánik nevű szorongásos állapot. Az egyetem biztonságot nyújtó falain kívül csak idegenül forgolódo frissdiplomás nemigen tud mit kezdeni magával. A Bölcső riportere annak járt utána, hogy „népbetegségről” van-e már szó...

István két éve kapott történelem tanári diplomát a BTK-n. Nagyon szereti Szegedet, de nem volt sok értelme, hogy a városban maradjon, mivel az egyetem közelsége miatt már minden tanári állásra legalább négy jelentkező volt, és mint mondta, oda csak a jó ismerősöket veszik fel. A legtöbb középiskolában, ahová tanítani jelentkezett, arra hívatkoztak, hogy inkább kétszamos tanárokat alkalmaznak. Egyéves próbálkozás után sem sikerült Istvánnak törít tanítani, így kapott az alkalmon, és beállt üzletkötőnek egy közepesen jó nevű biztosítási céghez. Bölcész műveltségét most arra használhatja, hogy minél több embert győzzön meg a kedvező biztosítási feltételekről a nap tizenkét órájában, kényszer-vállalkozóként. István esete sajnos nem egyedülálló. Erről a problémáról elsőként dr. Forgács Tamás oktatási dékánhelyettest kérdeztük.

– A Bölcsészkar azokhoz az oktatás egységekhez tartozik, ahol tavalyihoz képest nőtt a jelentkezők száma. Mi ennek az oka?

– A középiskolai tanárok nem egészen egy ötöde van megfelelően informálva a bolognai rendszerű képzésről. A magunk részéről mindent elkövettünk, hogy az ide jelentkező hallgató-jelöltek minél pontosabb tájékoztatást kaphassanak a képzésről. Tippetek adtunk a felvételi jelentkezésekhez. Magam is készítettem tanácsokat adó prezentációt, amelyet a nyílt napokon mutatunk be, s a honlapunkra is feltettük. Nyílt

napot is jóval többet tartottunk, mint eddig. Hiszek abban, hogy a szegedi Bölcsészkar az országban az egyik legjobb; bizonyosan ez is számított a jelentkezéseknél. Az oktatóink minősítési aránya jóval magasabb, mint az utóbbi tíz-tizenöt évben alakult egyetemekenél. Az új felsőoktatási intézmények nagyobb számban alkalmaznak vendégtanárokat, nálunk sokkal több a hét egészében elérhető, helyben lakó oktató. Talán sokak számára Budapest helyett vonzóbb környezetet is kínál Szeged, itt kevésbé atomizált a hallgatóság, mint a nagyvárosban. Ezeket a tényezőket tartom a legfontosabbnak, amikor a jelentkezések növekvő számáról beszélünk. Persze igen nehéz megfelelő információkkal ellátni a már bentlévő hallgatókat is, olyan gyorsan változik a rendszer, hogy most egyszerre három módozatban is lesznek hallgatóink: bolognai, kredites, illetve nem kredites képzésekben.

– Miért vesznek fel egyre több hallgatót akkor, amikor az elhelyezkedési lehetőségeik nem változnak, sőt egyre kedvezőtlenebbek lesznek az országban? Túlképzés van...

– Megmondom őszintén, hogy kicsit be is csapjuk a hallgatókat. Nem fog mindegyikőjük elhelyezkedni a szakmájában, ez szinte biztos. A legnagyobb problémát a rendszer finanszírozásában látom. A fejkvóta miatt több és több hallgatót kell fölvennünk azért, hogy megfelelően működtetni tudjuk egyetemünket. Az intézményt lehe-

teltenítené el, ha megválnánk azoktól a hallgatóktól, akiknek alacsonyabb tudásszintje van. Ha más finanszírozási alapra helyeznénk az egyetemeket, akkor esetleg csak a legjobbak szereznének diplomát, nekik viszont biztosan volna állásuk is.

– Már korábban elkezdődik az illúzió...

– Igen, már általános iskolában is azzal, hogy nem lehet megbuktatni a tanulókat. De később sem sokkal jobb a helyzet. Két éve figyelem nyáron a Délmagyarországot, és látom benne a kitűnő eredménnyel végzett általános iskolai tanulók fényképeinek tömegét. Ez a szülők hiúságát bizonyára levezeti, ám ilyen tömegű kitűnő tanuló azért mégiscsak gyanús: a „kitűnő” szint leértékelődését sejtem mögötte. A sok kitűnő tanuló természetesen mind gimnáziumba igyekszik, s a széles egyetemi kapukon is igen sokan jutnak be a felsőoktatásba, ahová egy részük bizonyára nem is volna való, ugyanakkor esetleg kitűnő szakmunkás vagy technikus válhatna belőlük, akik – mert mesterei tudnának lenni szakmájuknak – jól kereső, életükkel elégedett felnőtté válhatnának. Így azonban tügyel-bajjal elvergődnek a diplomáig, ám többnyire csak olyan munkát találnak, amihez nem kellene diploma, például pénztárosok lesznek egy hipermarketben. Csoda, ha frusztrálttá, esetleg depresszióssá válnak egy idő múlva? Nemrégiben volt egy tehetséges hallgatóm itt a magyar szakon, akit a doktori iskolába is felvettünk. Amikor egyszer tankolni tértem be egy benzinkúthoz, ő töltötte fel az autóm. Azt mondta, hogy az egyetem mellett kell valami mellékes is, hogy egyáltalán megélhessen, s benzinkút azért jó, mert bár nem keres túl sokat, de minden második napja szabad, s olyankor tudja írni a disszertációját. De ugye nem csoda, hogy nem azért doktorál, hogy mások szélvédőjét mossa?

– Van valamilyen eszköze a Bölcsészkarnak, hogy segítse az itt végzett hallgatók munkavállalási esélyeit?

– Például úgy, hogy az itt kapott diploma értékét magas szinten tartjuk, ez biztos, hogy számít valamit a munkavállaláskor. Esetleg ajánlásokat írva segítünk hallgatóinknak az elhelyezkedésben. Mivel azonban az egész szakma telített, más eszközünk igen kevés van. De jogász kollégáimtól tudom, hogy náluk lassan ennél is rosszabb a helyzet.

– Lát valamilyen esélyt arra, hogy megváltozzanak a mostani viszonyok?

– A bolognai folyamat talán segíthet abban, hogy – mivel az MA-szintre csak a hallgatók 35%-a jut be állami finanszírozás keretében – a BA-hallgatók közül kiválaszthatassuk a tehetségebbeket. Másrészt a bölcészstudományokban nagy mennyiségű tananyagot integráló áttekintése szükséges egy-egy vizsgára, ez pedig olyan képességet fejleszt ki a hallgatókban, ami sok szakma betöltésében hasznos. Mindez nagy segítséget nyújthat azoknak a hallgatóknak, akik a szakterületükön belül nem tudnak elhelyezkedni.

– Franciaországban diáklázadás és sztrájk tört ki, amiért a kormány korlátozta a frissdiplomások lehetőségeit.

– Nálunk nem várhatók egyelőre hasonló események, mivel a szakszervezetek, korábbi múlt-

juk miatt, meglehetősen gyengék az országban, és a hallgatói képviselet sem olyan jellegű, mint Franciaországban vagy akár Németországban. Meglepőnek tartottam elsőre az ottani kormány húzását, de nem biztos, hogy nincs igazuk: lehet, hogy a cégek könnyebben felvesznek úgy fiatalokat, ha tudják, hogy két éven belül megválnak tőlük, ha nem bizonyulnak elég jó munkaeuróknak. Véleményem szerint egy normális cég csak azért nem fog elbocsátani egy kitűnő munkaeurót, mert fiatal. Aki bizonyítja alkalmasságát, látszik, hogy lehet rá számítani, azt így is, úgy is megtartják, hiszen semmi garancia, hogy helyére nem egy gyengébbet tudnak csak felvenni. A rendelkezés tehát – bár vannak veszélyei – javíthatja is a fiatalok karrierlehetőségeit. A puding próbája az evés.

A BTK dékánhelyettese szerint tehát egyelőre nem kell tartania a mindenkori kormánynak a diáktüntetések... A BTK rózsaszín épületéből átmenvén a szomszédos JATIK-ba, a Karrierirodában faggatom Puskás Krisztina koordinátort:

– A nemrégiben véget ért állásbörzén hiába kerestük a bölcsészekre váró intézményeket, cégeket. Tud valamiben segíteni a BTK-soknak a Karrieriroda?

– Az egyik multinacionális olajipari cég keresett ügyintézői munkakörbe diplomás hallgatókat. A jelentkezéshez angol, illetve olasz nyelvtudás volt szükséges. Az volt a baj, hogy ez az álláslehetőség nem volt megfelelően propagálva. Elsősorban abban tudunk a bölcsészeknek segíteni, hogy tanári állásokat gyűjtünk, amelyek megtalálhatók az irodánkban, vagy a honlapunkon is.

– Csak tanár szakosok próbálkozzanak az irodában?

– Nem, keresünk nyelvszakosokat is. Folyamatosan érkeznek be cégektől állásajánlatok. Az ügyfélszolgálati munkakör remek munkatapasztalatot jelenthet a frissdiplomásoknak. A cégek leginkább a munkában szerzett rutinra kíváncsiak, az, hogy valakinek bölcsészdiplomája van, ilyenkor másodlagos.

– Milyen szakos hallgatók érdeklődnek leginkább az irodában?

– Bölcsészek közül elsősorban magyar illetve történelem szakosok, de nyelvszakosok közül is sokan eljönnek.

– Van szezonja az állásajánlatoknak?

– A tanári állások legnagyobb részét nyár végén hirdetik ki, ugyanis akkor tisztul le az iskolákban az, hogy hány tanerőre van igény. Mindenkinek javasolom az oktatási közlöny folyamatos böngészését.

– Befolyásolja a Szegeden tanári állást keresők esélyeit az, hogy a városban van ekkora egyetem?

– Mindenképpen, épp ezért ha valaki itt akar dolgozni, minél hamarabb kezdjen el kutakodni, és építsen ki hasznos kapcsolatokat, persze most nem protekcióra gondolok. Vállaljon pluszmunkát és már célirányosan keresse a gyakorlati helyeket. Képezze minél jobban önmagát. A Karrieriroda rendszeresen indít tréningeket, ad tippeket az álláskereséshez. Érdemes böngészni a honlapunkat is.

Távozom a JATIK-ból, átballagok az úttesten, benyitok a telefonos boltba, és segítséget kérek az ügyfélszolgálatostól, mivel még mindig rossz a percdíjam. Már ismerjük egymást egy pár éve, azt hiszem, tavaly még filozófia szakra járt.

FERI

Egyetem kontra hatalom

Hatalmas változáson megy keresztül a felsőoktatás. Hallhattunk már véleményeket – pro és kontra –, szó volt a társadalomra gyakorolt hatásokról, a külföldi példákról, a nagyobb hallgatói szabadságról. De mit jelent mindez nekünk itt, Szegeden? A hallgatók, az oktatók és az intézmény jövőjéről kérdeztük dr. Szász Gézát, a Bölcsészettudományi Kar ifjúsági és gazdasági dékánhelyettesét.

– A 2006-os felvételi tájékoztatóban kisebb keretlétszámok vannak meghatározva egyes bölcsészszakokhoz. Főként a nyelvszakokat láttuk érintettnek. Óvatosan bánnék a fogalommal, de valóban hallgatói létszámcökkentésről van szó?

– Én nem lennék ennyire visszafogott. Nagyon úgy tűnik, hogy az új felsőoktatási feltételrendszerben a minisztérium mint kizárólagos fenntartó első lépésben az egyetemre, a főiskolára való bejutásnak a lehetőségét próbálta, ha nem is korlátozni, de a saját maguk által felállított csatornába terelni. A második lépés, ami a rendelkezés deklarált célja volt, hogy rentábilisabbá tegye az oktatást, illetve – saját felfogása szerint – az inkább piacorientált szakmáknál adjon lehetőséget. Úgy tűnik, a bölcsészettudomány különböző szakjai esetében a piac számára nem azonnal hasznosítható képesítésekről van szó. Egy bölcsészettudományi kar létjogosultságát ugyanakkor senki sem vitathatja. Ami a mi karunkat illeti, a francia szakról szívesen beszéltek, mert ott kétszeresen is érintett vagyok: egyrészt, mint kari vezető, másrészt, mint francia tanszéki oktató. Szembetűnő volt számunkra is a hirtelen és kicsit erőszakosnak tűnő keretszámcökkentés. Először is azért volt megrendítő élmény, mert a közös szakindítással – hivatalosan a

francia szakot a bölcsészkar, amikor a képzés új rendszere kiderült, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Francia Tanszékével közösen indította volna – arra számítottunk, hogy gyakorlatilag a két keretet össze fogják adni és így soha nem látott számú francia szakos hallgató kerülhet be. Ehhez képest a minisztériumi irányelvek mások voltak. Megnézték az egyes szakoknak az elmúlt évben mutatott tendenciáit, vagyis, hogy melyik szakon milyen arányban tudták betölteni a kereteket az adott intézmények. Tény és való, be kell vallanunk, hogy a francia szak tekintetében – de más újlatin nyelveknél is hasonló a helyzet – nem sikerült az elmúlt három évben feltölteni a keretet. 1996-ban a hatvanfős francia elsőéves létszámra hatvanegy embert sikerült felvenni. Ez sajnos a 2000-es évek elejére erőteljes csökkenésnek indult. Az elmúlt évben már hivatalosan ötven volt a keretünk, de nagyjából negyvenig tudtuk feltölteni, viszont így a karnak elég széles mozgásteret maradt, hogy átcsoportosítsa azt más szakokra.

– Minek köszönhető a felvételt nyert hallgatók létszámának csökkenése?

– A tavalyi felvételinél kiderült, hogy ezek az átcsoportosítások, illetve a kari szabadság nagyon limitált. Itt emlékeztetnék arra, hogy

a magyar szakon, kifejezetten itt a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán meglehetősen furcsán alakult a felvételi pontszám. A minisztérium megmakacsolta magát, nem lehetett egy ponttal lejjebb vinni a ponthatárt, és ezzel több tucat jelölt esett el a bejutástól, holott sikeresen teljesítették az elvárásokat. Hirtelen bővíteni kellett volna a magyar szakos keretet, ezt viszont a minisztérium mint kizárólagos finanszírozó nem volt hajlandó elfogadni. Ebben az évben azt érvényesítik, hogy nagyon hamar előre, már szeptemberben megmondták, milyen kereteket hajlandóak finanszírozni. Nagyjából úgy állapították meg, hogy figyelembe vették az előző évek tendenciáit, és ahol csökkent a létszám, ott nem volt nagy kellemetlenség azt mondani: kérem, egyébként is csekély az érdeklődés. És még ehhez képest is egy vágást csináltak. Átlagban tízszázalékos csökkentés tapasztalható mindenütt a keretszámokban. Így állt elő az a nagyon faramuci helyzet, hogy miközben Szegeden 2006 szeptemberében csak egy helyen indulhat meg a francia szakos képzés, ennek a képzésnek a keretszáma, mint ahogyan azt maguk is látták a felvételi tájékoztatóban – az államilag finanszírozott helyeket nézem –, pont a fele a tíz évvel ezelőttinck.

– *Mit jelent ez a jövőre nézve?*

– Ez két hátrányos következménnyel járhat. Az egyik, hogy nem tudnak bejutni hozzánk azok, akik esetleg sikeresen teljesítették a követelményeket – ez franciából az emelt szintű érettségi. Immár a felvételizők adatait nézve, többen jelentkeztek hozzánk az első helyen, mint ahányan tudnának jönni az államilag finanszírozott keretszám alapján. És ez csupán az első helyen jelentkezettekkel illeti. Mi van, ha valaki a második, harmadik helyen jelölt meg? Az szinte olyan, mintha esélytelen len-

ne – persze ez még az első helyen jelölők eredményeitől is függ.

A második kellemetlen következmény, hogy az egésznek olyan szaga van, hogy itt egy nyirbálás kezdődik. Nem tudjuk, hogy mi e mögött a szándék. Nem tudjuk, mert szakmailag nem indokolható, hiszen ha a bölcsészettudományi kar szakjainak piacképességét nézzük, a nyelvszakok még mindig egészen jól vannak pozicionálva. Ugyanakkor mi francia tanszéki oktatók azt is tudjuk, hogy a francia nyelv tanítása, ha nem is élet-halál küzdelmet vív, azért nagyon komoly nehézségekkel néz szembe.

– *A létszámcsoökkentésnek van-e olyan vonzata, hogy a kevesebb számú hallgató kevesebb tanórát, illetve kevesebb tanerőt igényel? Visszahathat-e ez így az oktatók számára nézve?*

– Erre mondom azt, hogy ez a jövő zenéje. Az egyetem nem egy kft vagy részvénytársaság, ahol ha az előző év rossz volt, vagy gyengébbet mutatott, mint egy korábbi, akkor rögtön, munkaerő-elbocsátással lehet kompenzálni. Még az új típusú képzésben is három év, amíg valaki eljut az egyetemre való felvételtől az első diplomáig, tehát mindent legalább hároméves ciklusban érdemes vizsgálni. A mi dolgunk tulajdonképpen az, hogy minél nagyobb vonzerőt teremtsünk a szaknak, hátha jövőre még többen jelentkeznek. Már most többen jelentkeztek hozzánk, mint tavaly ilyenkor, és ha ez a jövőben is így lesz, talán a minisztérium is ráébred, hogy itt nem egy meghaló, leépítendő, hanem éppen egy támogatandó képzésről van szó. A szakmai oldalát nézve ugyanennek a kérdésnek, azt is látnunk kell: egy egyetem attól egyetem, hogy bizonyos szaktudományokat szakemberek tanítanak. Nem történhet meg az, ami annak idején a tanyasi iskolákban volt, hogy egy tanító egyszerre négy évfolyamot taní-

tot, és az összes tárgyat. Ezt bizonyos szinten lehet, de egyetemen már nem. Mondok egy konkrét példát: nem szabad elvárni ugyanattól a kollégától, aki mondjuk akadémiai doktor francia irodalomból, hogy nyelvfejlesztési órákat tartson, amely gyakorlatilag a középiskolai francia óráknak egy följelcsített változata. Emellett a tanszékeknek ott, ahol csökkenő a hallgatói létszám kifejezetten törekedniük kell a minőség kihangsúlyozására. Megfordítva a kicsit ideitlen vulgármarxista elvet, most a mennyiség csökkenésének kellene átcsapnia a minőségbe. Megszűnnek a nagy szemináriumi csoportok, kisebb létszámokban – főleg egy nyelvszakon – sokkal operatívabb munkát lehet végezni. Viszont azzal is szembe kell néznünk, ha a jelenlegi tendencia folytatódik és a jelenlegi politikai akarat megmarad, akkor a master képzésre való továbblépésnél egy újabb küzdelmet kell megvívni. Szeretném itt jelezni, hogy minden tiszteletem és megbecsülésem az egyetem és a kar vezetőié, akik igenis nagyon keményen harcolnak a minisztériummal a keretszámok bővítéséért, átrendezéséért, a plusz államilag finanszírozott helyek megszerzéséért. Itt az egyetem nagyon komoly és nem csak lobbiharcokat folytat. Felvállalja a nyilvános ütközéseket is azért, hogy egy megbecsült kutatóhelyen, egy megbecsült oktatási intézményben továbbra is nagy létszámú hallgatót lehessen képezni.

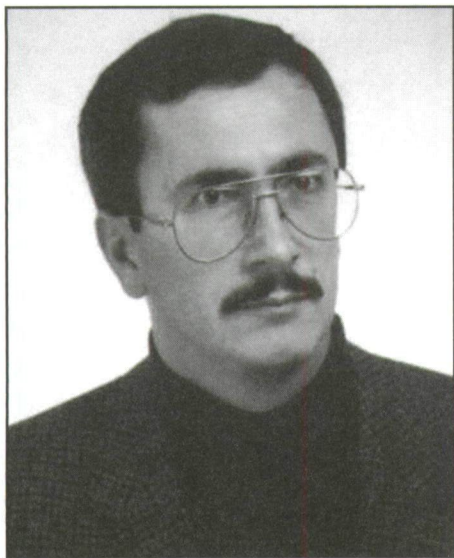
– *Az egyetem a hallgatók után kapja a támogatást, így a létszám csökkentése a támogatás csökkentését is jelenti. Hogyan érint ez az intézményt, lehet-e kompenzálni – mondjuk a költségterítéses keretszámmal?*

– A minisztérium határt szab a költségterítéses hallgatóknak is, mintegy azt mondva, hogy nem akarok ennél többet ezen vagy ezen a szakon. Ezek a pillanatnyi helyzetben még elég tág mozgásteret jelentenek. Hogy jövőre, kettő vagy három év múlva mi lesz, azt nem tudjuk.

A hallgatók után kapott normatívát a kar pillanatnyilag intézményi, tehát kari szinten használja fel és így próbál gazdálkodni a státuszokkal is. Odafigyelve arra, hogy esetleg alacsonyabb hallgatói létszámmal, de magas tanárigénnyel rendelkező szakok ne szűnhessenek meg, vagy ne kényszerülhessenek vegetálásra csak azért, mert egy vagy két éven keresztül kevesebb hallgató lett felvéve. Ez a kari szolidaritás bizony – és ezt a korábbi dékánok is hangoztatták – nagyon komolyan igénybe veszi a kar erőforrásait. Ami a költségterítéses képzésből jövő bevételeket illeti, ennek az a fő problémája, hogy ha valami, ez teljesen piacfüggő. Ez az, amit nem lehet biztosan kalkulálni az elkövetkezendő évekre. Míg fölvert harminc fő esetén, a statisztikai létszám után kapja a kar az állami normatívát a költségterítéses képzésben, ha egy hallgató egy félév után abbahagyja, akkor onnantól már nem fog több pénzt befizetni. A csoportnak viszont meg kell tartani az órát.

Hogy ne legyen számunkra kínaiul...

A magyar nyelvben élő nemzeti sztereotípiák magyarázata

Talán észre sem vesszük, de meglehetősen gyakran használunk a címben is jelzett kifejezéseket nyelvünkben. Dr. Forgács Tamás, intézetvezető egyetemi docens az etnosztereotípiák világába kalauzolja el a Bölcső olvasóit.

Mindentudás Egyeteme: „Csehül van, tótágast áll, cigánykodik... Etnosztereotip nyelvi klisék a magyarban” címmel tartja előadását Dr. Forgács Tamás a JATIK-ben, 2006. május 10-én, szerdán 18 órakor.

– Más nyelvekben is megfigyelhetők hasonló vagy a miénkkel azonos sztereotípiák?

– Ha mi, magyarok valamit nagyon nem értünk, akkor azt mondjuk, hogy „ez nekem kínaiul van”, ugyanezt az állapotot a németek így fejezik ki: „ezek számomra cseh falvak” (*das sind für mich böhmische Dörfer*). A németek nem értették a számukra furcsa végződésű cseh települések neveit, tehát számukra ez olyan zavaros volt, mint nekünk a kínai nyelv. Amikor valaki „angolosan távozik”, mert búcsúzás vagy fizetés nélkül megy el valahonnan – ez a franciában is ugyanígy megvan (a magyarban ez valószínűleg tükörfelfejtés lehet – olyankor a németek szerint „franciául ajánlja magát” (*sich französisch empfehlen*)).

– Számít tehát a földrajzi közelség?

– A kínai hasonlatot leszámítva leginkább a szomszédos országok népeire találunk utalást, hiszen velük a történelem során szorosabb kapcsolatba kerülünk. Az etnosztereotip klisék egyrészt a hazánk területén élő nemzeti kisebbségekre vonatkoznak, másrészt a zsidókra és cigányokra, ők ún. hazátlan, pusztán etnikai kisebbséget és nem nemzeti kisebbséget alkotnak.

– Idővel változnak a „célcsoportok”?

– A németekre régebben több klisé vonatkozott, őket akkor nem annyira szerettük: „tokosnak”, vagy „labancnak” neveztük őket. Az utóbbi a *loboncos* szóból ered, amely a németek által hordott rizsposporos parókára vonatkozott. A *sváb* elnevezés a *svábbogár* nevéből származik. Nem mindig érezzük bele az ítéletszerű sztereotípiát, a kifejezés demotiválódott. Ilyen a „néger” szó is, amely a XVIII. században jelent csak meg Magyarországon. A régi magyar nyelvben nem létezett ez a szó, ehelyett „szerecsennek” nevezték a színes bőrű embereket. A néger szó eredendően pusztán azt jelenti, hogy fekete, ebben is van tehát ítélet-jelleg. Az olyan régi közmondásban, mint a „Cigányt nem kell lopásra tanítani”, benne van az a sztereotip ítélet, hogy aki cigány, az lop is, hasonlóan utal a zsidók élelmességére a „Spekulál, mint zsidó az üres boltban” közmondás. Persze nemcsak nyelvi sztereotípiák vannak: lé-

teznek nyelvileg nem rögzült formában élő, ún. kulturális sztereotípiák is (pl. *A zsidók uralják a bankszakmát*). S persze nem is csak nemzetekre vonatkoznak sztereotípiák, gondoljunk csak a tömérdék rendőrcicre, vagy a szőke nőkről szóló viccekre.

– Hogyan tudjuk megdönteni az előítéleteket?

– Ez igen nehéz, szinte lehetetlen feladat. De rá lehet mutatni arra, mennyire relatív az igazságértékük. Az oktatás során is szemléltethetjük, hogy aki egyik nyelvben „angolosan távozik”, az másoknál „franciásan ajánlja magát”. Rá lehet mutatni arra, hogy amilyen előítéleteket a magyarban a cigányokkal szemben táplálunk, nagyjából ugyanezeket találjuk meg Amerikában a négerekkel szemben, pedig ugye nem azonos etnikai csoporttal van dolgunk. Ezek a klisék valamilyen formában szinte minden nemzetnél megtalálhatók, elsősorban azért, mert – sajnos –

gyarló emberi tulajdonság, hogy a saját hibáinkat másokra vetítjük ki. Amikor nem szeretünk dolgozni, hajlamosak volnánk a lustaságra, akkor a cigányokra, amikor gátlástalanul ügyeskednénk, hogy karriert csináljunk, s emiatt szégyelljük kicsit magunkat, akkor pedig a zsidókra.

– Miért pont erre a két kisebbségre irányul a legtöbb előítéletünk?

– Egy pszichológiai magyarázat szerint az „ösztön-ént”, illetve a „felettes-ént” vetítjük ki erre a két etnikai csoportra. Az ösztön-énhez tartozik az, hogy nem szeretünk dolgozni, lusták vagyunk, néha hangoskodunk; a felettes-énhez pedig az, hogy gyakran elővesz bennünket mérhetetlen karriervágyunk, s vagyonna, gazdagságra vágyunk, de ezekért a tulajdonságokért is valahol magunkat utáljuk.

– Ez a két véglet?

– Mint fentebb is említettem, míg Kelet-Európában a zsidókra és cigányokra vonatkozik a legtöbb klisé ebben a megközelítésben, addig Észak-Amerikában a feketékre és a zsidókra. Az Egyesült Államokban, egy 30-as években végzett felmérés szerint az, ahogy a fehér lakosság gondolkodott a feketékről, nagyjából megegyezik a magyarok által alkotott cigányképpel. Azaz: hangoskodnak, nem szeretnek dolgozni, hajlamosok a késes merényletekre, nagyon muzikálisak és igen szaporák.

– Gyakorlatilag minden nemzet „igyekszik” megtalálni a saját bűnbakját?

– Igen, leginkább azokban, akikkel együtt élnek. Ma az a kifejezés, hogy „tótágast áll”, azt jelenti, hogy kézen áll. Ha utánanéznünk kifejezés eredetének, akkor látjuk, hogy benne az „ágas” szó Y alakú fát jelent, gondoljunk csak a kút-ágásra. Ez hasonlít arra, amikor valaki feltartja a kezét. A „tótágas” arra céloz, hogy a tótoknál még a kút ága sem tökéletes, az is fordítva áll. Ma már nem nagyon használjuk az „ágas” szót

Namen.	Spanier.	Frankoh.	Italiän.	Teutsch.	Italien.	Schwäb.	Polsk.	Ungar.	Italien.	Italien.
Sitten	Hochmüthig.	Leichthüg.	Widerhallig.	Offenherzig.	Wohlthellig.	Stark und Groh.	Bäurlich.	Putzig.	höchlich.	Ubrücker.
Denkmal	Wunderbarlich.	Und garstlich.	Itierlichig.	Ganz Gut.	Lieb-reich.	Gross-sam.	Hochmüthig.	Alleghemlich.	Gut Angerich.	Lange Zeitel.
Zerfand	Klug und Weis.	Itierlichig.	Scharffsüg.	Witzig.	Immüthig.	Hartnügig.	Yerniglyentel.	Hochmüthig.	Gardächtlich.	Oberhöch.
Denkmal	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Über Allmit.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.
Denkmal	Schönföcherlich.	In Kriessachen.	Itierlichig.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.
Denkmal	Itierlichig.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.	Wäntlich.
Zitigen.	Hoffärtig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.
Lieben.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.
Denkmal	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.	Itierlichig.

Azt, hogy az elmúlt évszázadokban milyen sokat jelentettek az etnosztereotípiák, bizonyítja ez a praktikus tábló. Az 1725-ben egzisztáló kocsmáros rövid táblázat segítségével azonosíthatta a fogadó vendégeit és útmutatót kapott arról is, hogy melyik népcsoport, milyen tulajdonságokkal rendelkezik. A jobbról harmadik huszár öltözetes figura magyar, megtudjuk róla, hogy „szabjával a kezében fog meghalni” és árulásra hajlamos. Meglepő módon, a balról negyedik – német – alak egészen jó osztályzatot kapott. A kép a Bécsi Néprajzi Múzeumban tekinthető meg.

eredeti jelentésében, ezért nem érezzük annyira a tótágasban ezt az ironizáló célzást. Hasonló példát találunk akkor, ha a kártyázáskor egy lap fordítva áll, ez a „zsidó” vagy „zsidó lap”. Az ember sajnos már csak olyan, hogy a saját tökéletlenségét, azaz hogy rosszul keverte a lapokat, másra, másokra vetíti ki.

– Ha már a tót (szlovák) népcsoport szóba került: amikor azt mondjuk, hogy „csehül állnak”, akkor ennek a mondásnak az eredetét történelmi vonatkozásban kell keresnünk?

– Nem. Korábban volt olyan feltevés, hogy a harmincéves háború utáni csehországi pusztítások nyomán terjedt el ez a klisé, de ma már ugyanoda vezetjük vissza, ahová a „tótágast”, vagy a „zsidó” lapot: a tőlünk nem messze élő csehek sem tartjuk olyan „tökéletesnek”, mint magunkat, így alkalmasak a rossz állapotok megnevezésére. A „cigány” szó az újabb kutatások szerint, a görög „atingarosz”, azaz 'nem érintendő, piszkos, tisztátalan' kifejezésből származik. A cigányok magukat „romi”-nak nevezik, ami azért érdekes, mert ugyanúgy „embert” jelent, mint saját népvénünk, a magyar. (A „magyar”, illetve előzménye a magyar elhomályosult szóösszetétel, mindkét része „embert” jelent.)

– Léteznek egyáltalán pozitív sztereotípiák a népekről?

– Nagyon kevés ilyen van. A németek például azt mondják arra az emberre, aki börtönben ül, hogy „svéd függöny mögött van” (*hinter schwedischen Gardinen sitzen*). A börtön rácszata ugyanis erős és kiváló svéd acélból készült arrafelé. A magunk háza táján is találunk ilyen, gondoljunk csak a „lengyel-magyar két jó barát, együtt issza sok jó borát” klisére, vagy a szomszéd osztrákoknak szóló „sógor” szóra. Azokról a népekről beszélhetünk, így akikkel keveset, vagy egyáltalán nem háborúztunk. Azért a „sógorokról” sem voltunk mindig ennyire pozitív véleményűek. Az alkoholistára például azt mondták régen, hogy „iszik, mint a bécsi német”.

– Hogyan látjuk mi magunkat a saját kliséinkben?

– Jellemző módon a legtöbb nép önmagát egészen jó tulajdonsággal ruházza fel, a németek pontosnak tartják magukat, a zsidók pedig olyanoknak, akik összetartanak a bajban. A magyarok kicsit kilógnak ebből a sorból, egész sok olyan sztereotípiánk van, amely nem a legjobb tulajdonságokat emeli ki: a magyarok széthúznak, melankolikusak, lelkesedésük olyan, mint a szalmaláng: hamar ellobban stb. Ugyanakkor – főként a külföldi magyarok körében – él az a szólásmondás is, hogy „ha valaki egy forgóján mögött megy be, de előtte jön ki, akkor az csak magyar lehet”. Ezt a mondást vélhetően magunk találtuk ki saját magunkról, azaz ún. autosztereotípiáról van szó. A nemzeti sztereotípiák általában kölcsönösök, így majd-hogynem nyugodtak lehetünk afelől, hogy a románok minket tartanak „szőröstalpúnak”, vagy butának. A szocializmusban úgy hitték, hogy a nemzeti alapú klisék az internacionalizmus győzelme miatt ki fognak halni. Mindebből csak annyi lett igaz, hogy a szocializmus „kimúlt”, az etnosztereotíp előítéletek azonban Kelet-Európában a nemzeti öntudat újraéledésével együtt – sajnos – inkább erősödtek.

FERI

Egy kiváló szögedi

Egyre több szó esik helytörténeti értékeinkről, sajátosságainkról, azonban amikor a szavakon túl tenni is kellene értük, akkor már súlyos mulasztásoknak lehetünk tanúi. Azonban vannak még olyan emberek, akik szívükön viselik e táj népének sorsát, kulturális értékeinek ápolását. Példaként állhat az idén 80 esztendő Páter László munkássága.

A neves irodalomtörténész 1926. január 21-én született Jánoshalmán. Kitüntetéssel érettségizett a Baross Gábor Gimnáziumban. A szegedi egyetem hallgatójaként aktív részese a diákéletnek. 1947-ben bölcsészdoktori oklevelet kap summa cum laude minősítéssel. Megalapította a Tiszatájat, és a Szegedi Friss Újság munkatársa lett. A következő esztendőben magyar-latín-filozófia szakos tanári diplomát szerez a Szegedi Tudományegyetemen. 1950-ben titóizmus vádjával elbocsátották az egyetemről. Karcagra, majd Makóra került mint múzeumigazgató. 1951-ben feleségül vette Lakatos Klára Aranka (1926–2005) tanárnőt. 1952-ben megjelent Kálmány Lajos életéről írt könyve. 1954-ben visszakért Szegedre, ahol az egyetemi könyvtár munkatársaként dolgozott, két évig szerkesztette A Szegedi Egyetemi Könyvtár Kiadványai címet viselő sorozatot. A következő évben megjelent József Attila Szegeden című munkája. 1956-ban visszahívták a Tiszatájhoz társszerkesztőnek, az októberi számot pedig már ő szerkesztette. A forradalom leverése után sikertelenül próbálták beszervezni, így letartóztatták. 1958-ban felmentette a Legfelsőbb Bíróság, és a szabadulás után visszavették az egyetemre. 1961-ben a Somogyi-könyvtárba került, miután az egyetemről harmadszorra is eltávolították. 1968-ban megkapta az irodalomtudomány kandidátusa címet. Washingtonban előkészítette a Vasváry-gyűjtemény hazahozatalát. Kodály- és Toldy- emlékéremmel, a Művészeti Alap díjával adóztak tudományos munkássága előtt. 1990-ben Csákány Béla rektor, a József Attila Tudományegyetem egyetemi tanárává nevezte ki. A kilencvenes években sorra kapta a tevékenységét méltón tükröző elismeréseket: Az irodalomtudomány doktora cím birtokosa lett (MTA), Szeged város díszpolgárává választották, Szinnyei József- és Tiszatáj-díjat vehetett át. Az évtized közepén a Szegedért Alapítvány fődíjával ismerték el munkáját. Az új évezred első éveiben pedig Klebelsberg-díjban részesült, megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét is. Felesége tavalyi elvesztése óta arra törekszik, hogy „betakarítsa a termést”, és úgy próbálja hagyni az utókorra, hogy hasznát is tudják venni.

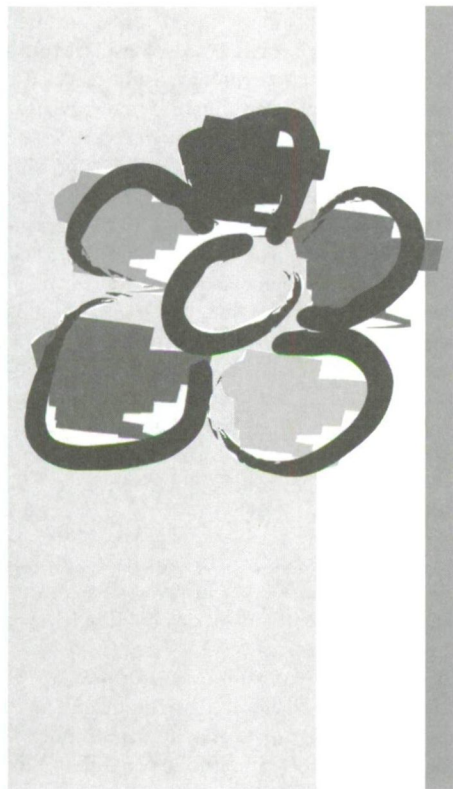
Nevéhez fűződnek többek között: Juhász Gyula összes verseinek, illetve teljes művének kritikai kiadása. Várost bemutató kötetek (Szeged utcanévei és a Szeged irodalmi emlékhelyei, Szeged útikönyv, Szegedi Örökség, A szerette város, A szőregi délutánok, Mindörökké Szeged, Szeged képeskönyv) és a csongrádi megyeszékhelyhez kötődő költők, írok, zeneszerzők bemutatása egyaránt nevéhez fűződik (Így élt Juhász Gyula, Tömörkény világa, Móra műhelyében, Bartók, Kodály Zoltán Szegeden). Az Új magyar irodalmi lexikon főszerkesztője volt, megjelent – Nagy Botonddal közösen – Magyarország című képeskönyve. Néprajz, népműveltség című kötetében visszatért régi témájához. 2005. szeptember 1-jén megalapította a Péter László Várostitörténeti Alapítványt.

UJVÁRI FERENC

Csináld a fesztivált!

avagy védőoltás a kultúráért

Jön a tavasz, és az ember fia, hallgatója úgy van vele: gyerünk, pótoljuk be az átdidergett hónapokat egy sétával a kellemes időben, a télikabátot pedig egye meg a moly, jövőre úgymis más lesz a divat... Pezseg az agy, az élet, ilyenkor testünk – lelkünk követeli a csinosat, a szépet, éhes minden újra, napfényesre. Aki netán a kulturális kavalkádban találná meg az igazit, nos, annak alaposan fel kell kötnie a már újra vékony alsóneműt: harmadik alkalommal rendezik meg a Szegedi Tavaszi Kulturális Fesztivál programsorozatát, amely három héten keresztül szüntelenül kínálja a műsorokat. A fesztiváligazgató, Elekes Zoltán ennek ellenére úgy látja, a kultúra nem évszakfüggő.

– Jelentős rendezvénné nőtte ki magát a fesztivál, mégis, hová, és meddig nyúlik vissza a Tavaszi Fesztivál története?

– Kicsit visszamennék az időben, egészen 26 évvel ezelőttig, amikor Budapesten felépültek a Duna-parti szállodák. Ezeket a szállodákat meg kellett tölteni vendéggel, ám akkor még nem rendeztek egy, a művészetekkel és kultúrával foglalkozó eseményt, amely összefoghatta, egy helyre csalogathatta volna a turistákat. Ezért a pesti turizmusban, kultúrában dolgozók elkezdtek olyan kulturális kísérőprogramokat szervezni, amelyek időrendiségükben egymást követik, és igyekeztek ezeket lehetőleg a frekvenciát helyekre telepíteni. Az évek során ezek az önálló rendezvények egy programsorozattá alakultak át, ennek az elnevezése lett a ma már jól ismert Budapesti Tavaszi Fesztivál. A folyamathoz aztán szép lassan 20 vidéki nagyváros is csatlakozott egy úgynevezett „franchise – rendszerrel”, bár a

budapesti fesztivál szerepe más, mint vidéki városok programja. Ezt a rendszert, a kulturális keretbe foglalt városokat hívják azóta fesztiválvárosoknak. Mi négy évvel ezelőtt egy 0 kilométeres fesztivált terveztünk, ami az első alkalommal ugyan nem vált valóra, viszont a következő évben már egy jónak mondható kulturális programcsomagot állítottunk össze a szegedieknek, amelyre nemcsak a helyi színészeket, művészeket illetve előadóművészeket hívtunk meg, hanem az ország szinte összes régiójából érkeztek a kultúrát szerető amatőr és profi alkotók. Az első év sikere megmutatta, hogy Szegednek van helye a fesztiválvárosok között, hiszen idén közel három hét alatt, 20 helyszínen, rengeteg kulturális rendezvényt láthatnak az érdeklődők.

– A sokszínűség a szegedi fesztiválok védjegyévé vált az elmúlt években. Milyen típusú rendezvények voltak ebben a három évben, és milyenek voltak/lesznek az idén?

– Olyan kiállításokat szerveztünk, amelyekben tehetséges szegedi képzőművészek, iparművészek megmutatkozhattak, kiállíthatták alkotásaikat. Az előző évben indult el a már akkor is sikeres szegedi fotó szalon, amely művészeti ág egyébként is nagy hagyománnyal rendelkezett a Napfény Városában. Idén hat szegedi fotóművész mutatkozik be, képeiket a közönség az Olasz Kulturális Központban láthatja, emellett Molnár Gábornak és Bézi Lászlónak van még kiállítása a Klauzál – téren. Sikerült bővítenünk helyszínek listáját is: a Pincészházban, Nemzeti Színházban, a Móra Ferenc Múzeumban, valamint a Tanulmányi és Információs Központban is látogathatók a kiállítások és az előadások. Az előző évben például volt egy Chagall – kiállítás, idén pedig tervezés alatt áll egy Dali – kiállítás is, 2007-ben pedig lesz egy olyan képzőművészeti tárlat, amely Chagall és Dali nyomdokain jár majd, mind minőségében, mind pedig – reméljük – látogatottságában. Fontos, hogy az előző évekhez képest, ebben az évben a hátrányos helyzetűekről, illetve a fogyatékosokról is szól a Tavaszi Fesztivál: Szalay Kriszta darabjában a „És a nyolcadik naponban”-ban egy anyát

alakít, aki felvállalja Down – kóros gyermekét. Említhetném még a Rajkó zenekart is, akik egy virtuóz zenei varázslatot tárnak elénk, valamint Erdi Tamást, egy ifjú zongoristát is, aki vak léteére nagyon tehetséges zenész.

– A másik jelentős kulturális rendezvény a városban az Őszi Kulturális Fesztivál. Joggal merülhet fel a kérdés, hogy mennyiben jelent „konkurenciát” ez a rendezvény a Tavaszi Fesztivál számára?

– Olyannyira nem, hogy Tajti Gabriellával, illetve a SZTE Kulturális irodájával már több év óta nagyon jó a kapcsolat. Nem akartuk öszre tenni a fesztivált, mondván, ha valami jól működik, felesleges elrontani, vagy konkurenciát teremteni. A két fesztivál között sima és zökkenőmentes a kommunikáció, kapcsolatban állunk a Kulturális Iroda szervezőbizottságával, és van egy állandó véleménycseré is, mely segít abban, hogy még színesebbé tegyük a fesztiválokat egymás építő ötleteivel. Időben is elég távol van a két esemény egymástól, hogy egymás konkurenciája legyen, így nem vesszük el egymás elől a látogatókat, sőt, nem is tehetjük, mert a kultúra mindenkié, függetlenül attól, hogy milyen fesztivál, esemény, rendezvény égisze alatt szervezik. Van lényegében egy vezérhajó – ez a Szegedi Szabadtéri Játékok –, ehhez jönnek még olyan „erős” fesztiválok, mint ez a kettő, valamint ne felejtsünk el megemlíteni a Szegedi Ifjúsági Napokat sem, hiszen nagyon jelentős hallgatói – nézői réteget mozgat meg, más eszközökkel ugyan, mint a hagyományos fesztiválok, de véleményem szerint a sokszínűség jelzi, hogy a városban igenis meg van becsülve a kultúra.

– Ön, mint szervező, és mint magánember, mit vár el az idei fesztiváltól?

– Mivel ez nem önkormányzati rendezvény, hanem a fesztiválsorozat egy reklámcég szervezi, – amelyet egy nagy élelmiszerlánc is támogat – azt mondanám, minél több jegyet szeretnénk értékesíteni. Mint rendezvényszervező nagyon elégedett lennék, ha az eladható jegyeknek negyven – ötven, ne adj isten, hatvan százaléka elkelne, ez azért már komolyan jelezne a nézői elégedettséget. De ami a legfontosabb, – és ezt nem lehet jegyeladásban vagy látogatottságban mérni – hogy a fesztivál zárása után az emberek úgy emlékezzenek vissza erre a három hétre, hogy jó volt, adott valami pluszt is az ember széppérezékének, érdemes volt kijönni. Nagyon fontos még az is, hogy olyan fiatalokat tudjunk megszólítani, olyan gyerekeket tudjunk kicsábítani a kulturális rendezvényekre, akiket ha „megfertőzünk” a kultúrával, és annak szeretetével, akkor tíz év múlva se legyen gond a 13. Szegedi Tavaszi Fesztivál látogatottságával. Ki kell termelni a saját néző-utánpótlásunkat, nemcsak a saját széppérezékünk fejlesztése, de a kultúra, a közös kincsünk megőrzése érdekében is.

Szigorúan ellenőrzött bárszekerény

Mindenki ismeri Jiří Menzelt, és persze a legtöbbben szeretik is a filmjeit. Azt is tudjuk róla, hogy a vasfüggöny mögötti (jobban mondva az emezen az oldalon található) Csehszlovákiából 1967-ben sikerült az Egyesült Államokba is kijutnia, meglehetősen egyedi tömegközlekedési eszközök révén, azaz a Szigorúan ellenőrzött vonatokkal. A végállomáson pedig Oscar-díjjal jutalmazták ezért a produkcióért. Úgy látszik, hogy aki pontosan ugyanúgy néz ki, mint Jiří Menzel, annak külföldre kell mennie a legnagyobb sikerért. Ez a külső megjelenés általi predesztináltság Jiří Menzel esetében evidens. Csakhogy nemcsak Jiří Menzel néz úgy ki, mint Jiří Menzel. Hanem például Edward Albee is. Ő az amerikai abszurd dráma egyik nagy alakja, sőt, megala-

pítója, de ez legelőször nem hazájában, hanem Berlinben derült ki róla, amikor nagy közönségsikerrel mutatták be az Állatkerti történet című drámáját. Ez egy évtizeddel a Menzel-siker előtt volt, ami érthető is, mivel éppen tíz év van az emiatt ikerpárnak nehezen nevezhető két művész között. A Szigorúan ellenőrzött vonatok forgatásának évében Albee, az idősebbik áliker is végezte a tehetsége által számára kijelölt munkát: színdarabot írt. A címe Kényes egyensúly lett. Mivel a színművek kategóriában nem osztanak Oscar-díjat, ez a darab nem is kaphatta meg. De mivel az ikrek (és ezek szerint az álikrek is) a legtöbb dolgot együtt csinálják, nem is meglepő, hogy a Kényes egyensúly Pulitzer-díjas lett. Már csak ezért is megéri megnézni a Szege

di Nemzeti Színházban. Albee ebben a darabban érdekesen ötvözi a realitás bemutatását az abszurd elemekkel. Természetesen ez az ő saját stílusa, ám nem meglepő, hogy Jiří Menzel sem vetette meg az abszurd felé kacsingatást. A Galambos Péter által rendezett szege

GSZ

Gazdára találtak az Oscar-szobrok...

(Beszámoló a 78. Oscar-díjátadó ünnepségről)

Alig telt el egy év, és ismét összegyűltek Hollywoodban az amerikai filmvilág nagyjai. Igen. Március 5-én helyi idő szerint vasárnap délután 5 órától kezdetét vette a 78. Oscar-díjátadó ünnepség (nálunk éjjel 2 órakor). A helyszín a Kodak

Theatre nevű színház volt, ahova 3 évvel ezelőtt került a gála. Eme épület előtt kezdődött meg már hagyományosan a vörös szőnyeges ceremónia, amelyen a filmesek színe-java képviseltette magát. Az est ezen része tipikusan arról szól, hogy ilyenkor mindenki megmutatja, kivel jön együtt, és főleg miben: az eseményen jelenlévő nők többsége kész ruha-

költeményekben jelenik meg. Persze ez manapság a divattervezők versenye is... A bevonuló ünnepség mérhetetlen hosszúsága és interjúözöne után, este 8 órakor elkezdődött a díjátadó ceremónia, amelyen kizárólag a meghívottak vehettek részt. A műsorvezető idén John Stewart volt, aki „civilben” a The Daily Show nevű műsor házigazdája.

Nézzük a díjazottakat: a legjobb rendezőnek a Túl a barátságon közel s távol (Brokeback Mountain) direktorát Ang Lee-t választották, a legjobb film pedig az Ütközések (Crash) lett. Ez nem volt annyira meglepetés, mert a jelölések közül e két alkotás számított toronymagas esélyesnek. Ezt az eredményt lehetne döntetlennek is nevezni, mert általában legjobb rendező szokott lenni a legjobb film díja is. Nem tudtak dönteni, így oldották meg, és ez már nem az első eset volt. A legjobb forgatókönyv az Ütközések, a legjobb adaptált forgatókönyv a Túl a barátságon közel s távolé lett, amely a legjobb film-

zene díját is besöpörte Gustavo Santadalla zeneszerző révén. Az idegennyelvű film kategóriában a dél-afrikai TSOTSI került ki győztesként. Animációs filmek közül a Wallace és Gromit és az Elvetemült Veteménylény lett a nyerő, míg dokumentumfilmeknél A pingvinek vándorlása (March of the penguins), kapta az Oscar szobrocskát.

A szereplők terén egy kicsit változatos alakult a paletta: Reese Witherspoon A nyughatatlaért (Walked the line), míg a férfi főszereplő Philip Seymour Hoffmann – Capote-ért (ez a film jelenleg Magyarországon még nincs forgalomban) kaphatta meg a nevezetes szobrot. Epizód szerepekben Rachel Weisz-nek Az elszánt diplomátában (The Constant Gardener) nyújtott alakításáért járt az Oscar-díj, míg George Clooney-nak a Syriana-béli produkciójáért. A vizuális effektékben és hangokban a King Kong vitte a pálmát. A díszlet a Narnia krónikájában, a jelmez pedig az Egy gésa emlékirataiban (The memoirs of a geisha) bizonyult legjobbnak. Az életműdíj pedig idén Robert Altman nevéhez fűződik. Összességében a díjátadóról elmondható, hogy nem volt idén egyetlen olyan film sem, amely tarolt volna díjak terén. Viszont a Túl a barátságon közel s távol igen-csak megosztotta a közvéleményt...

GEIST TAMÁS

„A hajnal nem találta meg többé Szegedet – csak a romjait”

127 éve tört be a víz Szegedre

A fenti sorokat Mikszáth Kálmán vetette papírra, aki egy első emeleti ablakból nézte végig Szeged pusztulását. Aznap éjjel sokadszori figyelmeztetés és hasztalan elhárítási kísérlet után a Rókusi gáttól 150 méterre átszakadt az utolsó töltés is Szeged körül: a haragos folyó akadálytalanul ömlött a védtelen városra.

A nagyárvíz valóságáé és részletes ábrázolását tűzte ki célul az a két rövidfilm, amely a tragédia hiteles dokumentációját tárja elénk. A két, egész estét kitöltő alkotást március közepén mutatták be a szegedi Grand Caféban.

Nyolcszázhat centiméteres vízmagasság, százötven halott, kettőszázhatvanöt épen maradt ház a hatezerekből – a szegedi nagyárvíz rövid, de kegyetlen összegzése. Az akkor 70 ezer lakosú város a végzetes nap előestéjén még azt hitte, apad a víz – a híradások ugyanis erről szóltak. Csak a hozzáértők tudták, az apadás ebben az esetben komoly veszélyt vetít előre – valahol kiönt a víz, de nem mindegy, melyik irányban!

A helyi művészekből, televíziós személyiségekből álló alkotógárda két filmet készített: az első, A víztől vett város Kozó Attila rendezésében korabeli képet kíván nyújtani a tragédiáról, a múlt korhű ábrázolására törekszik, míg a második, Szabó Beatrix „...végőrája elérkezett!” című alkotása a jelenből világítja meg az árvíz ránk maradt emlékeit.

Az első film kétségtelenül élvezetesebb olyan szempontból, hogy a történések időrendi bemutatásán túl ötletes, újszerű elemekkel is színesíti

a látottakat. „Feltámasztja” a tragédia idején Szegeden tevékenykedő nagyjainkat, ismert művészeket, írókat, költőket, politikusokat, akiket ma élő, szegedi művészek alakítanak: Kiszely Zoltán, Székelyi József, Sinka Károly, Janik László, Gömöri Krisztián. A nagy elődök – így Mikszáth Kálmán, Lechner Lajos, Tisza Lajos, Jókai Mór vagy Lázár György – úgy mond „személyes” megszólaltatásával és a jelenkori felvételek korabeli dokumentumokkal, fényképekkel való ötvözésével a film átfogó képet ad nemcsak a végzetes éjszakáról, hanem annak előzményeiről és a katasztrófa utáni újjáépítés nehézségeiről is. Viszszavisz bennünket a múltba, fokozatosan adagolja az elkerülhetlent: végigköveti, milyen hibáknak, emberi mulasztásnak, nemtörődöm-ségnek köszönhető a pusztítás, milyen egyszerűen el lehetett volna kerülni, ha a felsőbb vezetés komolyan veszi a már jóval korábban is jelentkező, fenyegető jeleket. Így például ha nem veszi le

napirendről a körtöltés megépítését, egy évvel a tragédia bekövetkezése előtt. Az alkotók a korabeli metszeteken, fotókon, újságokon, térképeken és tervrajzokon kívül videografikai megoldásokat is alkalmaztak a filmben.

Kiemelendő, hogy hiányoznak a hatásvadász elemek, mégis hiányérzetünk: a hangulatot más eszközökkel teremtik meg. Különösen a hanghatások figyelemreméltóak. A víz betörését például sosem látjuk, de a hangok, a morajlás, a sikoltozás, az összeomló házak gerendáinak nyirkorgása háttorzongató háttérzaj.

A produkció nemcsak összefoglalja az eseményeket. Emléket állít azoknak, akik részt vettek a város rekonstrukciójában; az árvízvédelemben, a Tisza szabályozásában, beleértve a segítő külföldi városokat is.

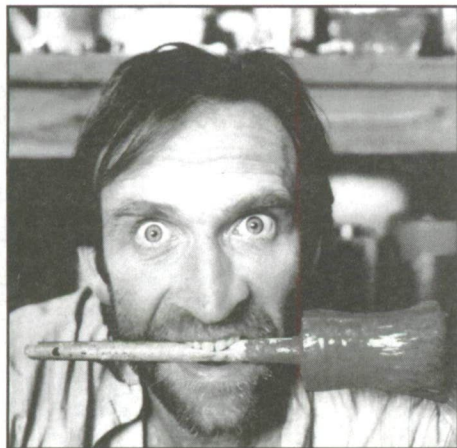
Eközben a „...végőrája elérkezett!” című alkotás más szempöngből világítja meg a történeteket: az irodalom, a zene és a képzőművészet tükrén át szemlélhetjük az árvíz pusztította várost, csokorba szedve a korabeli művészi alkotásokat.

Különös hatást ad a filmeknek, hogy gyakorlatilag ugrálunk az időben – egy kicsit a múltban töltünk, egy kicsit a mában – amely az összehasonlítás szempontjából ötletes megoldás.

A sikoltozós, durrogós katasztrófafilmek rajongóinak nem ajánlanám a filmet, azoknak viszont mindenképp, akik szeretik és élvezik a mai, az új-jáéledt, a megszépült Szegedet. Biztos vagyok benne, hogy sokan vagyunk ilyenek.

BÚCSÚ ADRIENN

Kurz und gut

Találó cím. A Kurz und gut olyan, mint egy jófajta konyak: a pillanat örömét nyújtja. Valószínűleg hasonlóan gondolhatták azok a kíváncsi nézők, akik arra vállalkoztak, hogy fiatal német rendezők rövidfilm-válogatását tekintik meg. Mi, magyar nézők gyakran hajlamosak vagyunk arra, hogy a német alkotásokat nemes egyszerűséggel Derrick felügyelővel avagy a Tethely szereplőivel, esetleg a hetvenes évek erotikus bőrnadrágos történeteivel azonosít-

suk. Itt az újabb cáfolat: a Goodbye Lenin után ezúttal több kezdő alkotó sokféle szemléletmódjából és formagazdagságából kapunk közel másfél órányi ízelítőt.

Natja Brunckhorst rendezésében például kaffai abszurdra hajazó pillanatokat lát a néző megelevenedni. Az évekkel ezelőtt eltűnt, neje által halottnak nyilvánított férj különös módon újra fölbukkan családjá közelében egy tengerparti strandon. Bár fizikális szintű kontaktus nem jön létre közöttük, szürrealista módon sziluettye mégis ott lebeg nagyon közel hozzájuk, a parton álló szerettei fölött. A férfi léte anno éppúgy súlytalan és tartalmatlan lehetett, mint Gregor Samsa élete: a főalak itt azonban nem alakul át, hanem esélyt sem kap még a létezésre, s buborék módra, egyetlen pillanat alatt eltűnik. A kitűnő, kissé szürrealista ízű tengermentői kamerabeállítások a spanyol rendező, Amenabar Mar Adentro című moziját idézhetik számunkra.

Ennél azonban jóval realistább már Ingo Rasper Illatok című szkeccse: az ötvenes évek elejének NDK-jában a Berlin-Lipsee vonalon csempészett kávé illata olyan átütő és ellenállhatatlan erővel bír, hogy maga a Stasi-ügynöknek vélt, és ezáltal a totális diktatúra ki-

szolgálójaként funkcionáló útitárs is belekeveredik a bűn örvényébe, következképp tettes-tárrsá válik:

Cinkosság és túlélési ösztönök. Vagy éppen szellem és ihlet. Pontosan ez utóbbi nem akar megérkezni Jophi Lies Marco dolgozik című darabjának főhőse számára. A fölfedezett kaktuszpálinka csupán a teljes tudatlanság elérésében segít, esetleg még átvezet a megismerésen túli világba, de alkotószellemet nem biztos, hogy nyújt.

Már a burleszk klasszikussá vált eszköztárral dolgozik filmjében Edina Kontcek. A kisdiák számára a megszokott unalommmá vált reggeli ébredés racionalitása elől csak az álm bensőséges univerzuma nyújthat menedéket (vagy talán a valóságos égen fölbukkanó repülőgép, de csak majdani életében), addig viszont marad a belső tudat biztos világa és a mama folyamatos monológja. Nincs kitörés jelenleg.

Frappánsak, friss látásmódúak és meglepők: ezen jelzők egy jól sikerült összeállítást illetnek, ezek bizvást vonatkozathatók a mostanira is. Ifjú rendezők éppúgy földolgoznak aktuális „fiatalproblémákat”, mint az idősebb korosztály társas magányának kérdéskörét vagy csupán egyszerűen eljátszanak a tartalmas lét avagy nemlét dilemmáival. Biztosan hallani fogunk még róluk.

M. G.

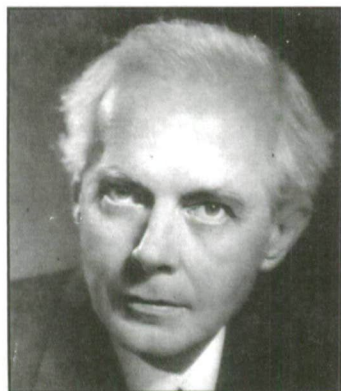
Bartók

Az igazi nagyszentmiklósi kincs

Már január óta tart a Bartók-emlékv Magyarországon, benne Szegeden is. Vagyis itt esetleg még inkább jellemzőnek kell lennie, hiszen Bartók első gyűjtőútja éppen e városba vezetett száz évvel ezelőtt. Persze nem csoda, hiszen néhány tucat kilométerre Szegedtől, Nagyszentmiklóson született. A városka ma Romániában található, de még éppen bejön a magyar térérő. Viszont illik kikapcsolni a telefont, ha arra járunk, mert esetleg éppen egy koncerten vagy Bartókról szóló előadásnál találhatjuk magunkat. Március utolsó hétvégéjén ugyanis a zeneszerző szülővárosában rendeztek programsorozatot előadásokkal és (nem csak komolyzenei) koncertekkel. Bartók a leg híresebb magyar komponista, a művészete világszerte ismert és elismert. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy a Miskolcon évente megrendezendő operafesztiválon olyan szerzők műveivel együtt szerepel a műsoron Bartók, mint Verdi, Puccini, Mozart, Csajkovszkij, Bellini, Donizetti, Rossini vagy idén a Verista operaszerzők (pl. Mascagni, Leoncavallo, Alfano, Giordano). Mindenki számára ismerős nevek. Ahogy Bartóké is. De a legtöbbben nem hallottak még egyet sem a művei közül. Ha csak nem csengőhangként. Szegeden a polgármester és a Zeneművészeti Kar főigazgatója, dr. Kerek Ferenc elnökletével Bartók-émlékbizottság alakult. Azt vallják, hogy országos szinten is kiemelkedő programsorozatot kínál az általuk koordinált szegedi Bartók-emlékv. Ha az eddigi Bartók-repertoárt valaki kihagyta, még van lehetősége pótolni egészen decemberig. Mert lehet, hogy aki kihagyta az idei Bartók-évet, újabb 125 évet kell várnia. Bartók akkor is lesz.

programinformáció: szegedvaros.hu

BZ

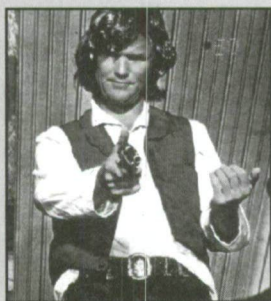
DVD

Western-legendák

A közelmúltban végre megjelent a cowboyfilmek szerelmeseinek várva várt evangéliuma, Sam Peckinpah termékeny munkásságának legjava, az öt filmből álló western kollekció. Miután a rendezőgéniusz sajnos már 1988-ban elhunyt, éppen ideje volt megemlékezni róla és tisztelni emléke előtt egy színvonalas dvd-gyűjteménnyel. A hosszú kélekedés oka a kiadók marakodásában keresendő, hiszen a Metro Goldwyn Mayer és a Warner Brothers rendelkezett a jogokkal. A két mamutcég végre tavaly megegyezett, így elkezdődhetett a munka: a két legjelentősebb alkotás a Vad Banda, valamint a Pat Garret és Billy, a Kölyök rendezői változatának felújítása. Miután ezek elkészültek, összegereblyézték még egy rahedli extrára való érdekességet (kisfilmek, dokumentumfilmek, zenék életrajzok, stb.) és egy varázslatos köntösben a piacra dobták az öt filmből álló életművet. A kulcsin mellett a belbecs is a helyén van kezelve, így mindenki nyugodt szívvel adhatja oda a tizenkét Mátyást a pénztárosnak, mert minőséget kap érte.

A Packinpah-rajongóknak kötelező anyag a teljes kollekció, a kevésbé örültek azonban csak a Pat Garret és Billy, a Kölyök és a Vad banda extra változatát keressék, mert a további három film nem igazán eget rengető: a Dundee őrnagy unalmas, a Délutáni puskalövésben alig van puskalövés, A pap, a kurtizán és a magányos hős pedig szintén nem üti meg a két legenda szintjét. Mindenki döntse el, hogy Peckinpah-ért vagy a filmekért érdeklődik, és eképpen cselekedjen!

BANYÓ

Zene

Dido: Live at Brixton Academy

A tavalyi év végén a méltán híres angol énekesnő, **Dido** egy koncert DVD-vel lepte meg a rajongóit, amihez ajándékba egy CD-t is mellékel, amely a DVD 17 dalából 11-et tartalmaz. Persze lehet beszélni arról, hogy miért 2 évvel a **Life for Rent** lemez után adott ki egy összefoglaló gyűjteményt, miért nem új lemezt csinált, de inkább arról beszéljünk, amiről érdemes.

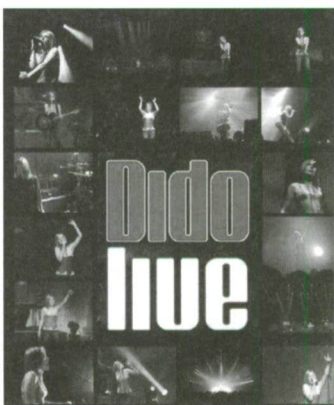
A DVD-n kilenc szám Dido második lemezéről való, nyolc pedig a bemutatkozó **No Angel**ről. Természetesen az összes komolyabb sláger felcsendül – mind a CD-n, mind a DVD-n – a *White Flag*től a *Thank You*-ig. Sőt, a dalok keletkezéséről is kapunk némi háttér-információt a konferan-szokban. Megtudjuk például, kihez is szól a *Mary's in India* – és, hogy Mary igazából nem is szemét... – valamint, hogy milyen körülmények között született a *Take My Hand* vagy a *Life for Rent*.

Nem utolsósorban pedig megállapíthatjuk, hogy ezek a számok nem csak a stúdiólemezekben szólnak olyan jól, hanem élő előadásban is megállják a helyüket, sőt a legtöbb még jobb is így. A *Hunter* pedig egyértelműen a DVD csúcsa, sajnálatos módon ez nem került fel a CD-re.

Negatívumként talán annyi mondható el, hogy jobban szét-szórhatták volna a két lemez anyagát, mert hol az egyikről, hol a másíkról kapunk egy tömörebb blokkot. Mindazonáltal a Dido-rajongóknak alapkövetelmény ez a kiadvány, aki pedig nem ismeri (eléggé) az énekesnő munkásságát, az egy korrekt átfogó képet kaphat róla, ráadásul igényes kiadásban.

Jó szórakozást!

(DÖNCI)

Koncert

A Trousers nem gatyázott

Üriember nem fogad biztosra, ezért csak vélelmezem, hogy kevesen ismerjük a The Trousers névre keresztelt zenekart. Pedig egy igazán élvezhető rockot játszó koncertbandáról van szó. Legutóbb a JATE Klubban léptek föl egyelőre csak a Heaven Street Seven közönségének bemelegítőiként, ámbátor ők is bírnak már saját rajongókkal, hiszen az énekes-gitáros-zenekarvezető Kőváry Zoli pszichó tanszéken elkövetett áldott munkálkodása biztosított az éber szemű műkedvelők számára legalább két, még a Bon Jovi, Poison és hasonló tupírtranszvesztita klipekre jellemző, még kabátban is tízes hölgyet, akik italukat tüntetőleg szívószállal fogyasztva tovább emelték az egyébként is markáns színvonalat.

"De nem menjünk a falnak fejjel, így mondta könyvelő testvérünk Weiler..."; inkább térjünk vissza a zenéhez. Csészi rendíthetetlenül büntetett a doboknál, a gitár szekció is kiválóan pengett Vekერი Zolival és Szabó Mikivel. Az angol nyelvű szöveg ugyan néha kissé érthetetlen volt a csapnivaló hangosítás miatt, de Kőváry Zoli remekül énekelte dalait, és a közönség fülle hallhatóan lelkesen értékelte a lendületes performanszot.

Nívós rockzenéjük mellett egy nem elhanyagolható tény különbözteti meg a formációt a tucatbandáktól, mégpedig az, hogy saját „marharéppával” is rendelkeznek. Ábrahám Ambrus percussion-előtértáncos, leginkább a rock nap-szamosaként aposztrofálható személyében. Ő nem a zenélésben alkot maradandót, viszont az ereiben csörgedező rock and roll vírus és alkohol mellett (állítólag) találtak már versejteket is. Színpadi mozgásban mindenesetre jövötehetetlenül oda-vissza veri a teljes magyar mezőnyt. Megfigyeléseink szerint a klub személyzete csaknem szoros emberfogást alkalmazott ellene színpadi produkciója során, a megszokott zónázás helyett. Ez mindenképpen tiszteletet parancsoló teljesítményként értékelendő.

Remélhetőleg nem kell sokat várnunk arra, hogy újra ellátogasson hozzánk ez a briliáns együttes, ha mégis megessen velünk ez a csúfság, garantáltan tüntetni fogunk a Trousersért a pszichológia tanszéken.

BANYÓ

SZÍNHÁZ

Április 21-15. 19 óra (24-én 18 óra)
Szegedi Nemzeti Színház (Kisszínház)

Anthony Burgess: **MECHANIKUS NARANCS**

Zenés játék két részben
 zeneszerző – Czutor Zoltán Levente
 rendező – Bal József
 szereplők: Járai Máté, Tóth Lambert,
 Boncz Ádám, Pataki Ferenc,
 Szilágyi Annamária

Április 18-20. 19 óra Szegedi Nemzeti Színház

A MUSICAL HANGJAI

Musical est két részben
 Közreműködnek a Budapesti
 Operett Színház és a Madách
 Színház művészei
 Szinetár Dóra, Bardóczy Attila,
 Csengeri Otília, Náray Erika,
 Csengeri Attila

A musical est keretében részletek hangzanak el a HAIR, a FAME, a CABARET, a ROMEO ÉS JULIA, a MOZART, a JÉZUS KRISZTUS SZUPERSZTÁR és az OPERAHÁZ FANTOMJA című musicalekből.

Április 9., 10. 19 óra április 15. 15 óra
Szegedi Nemzeti Színház

CALLAS – zenés játék

rendező – Paál Gergely m.v.
 szereplők: Vajda Júlia, Kolozsi Kilián
 m.v., Galkó Bence, Szerémi
 Zoltán, Farkas Andrea,
 Andrejcsik István

Soha két sors nem volt még oly szorosan összefonódva, mint ezé az asszonyé és hangjáé. New Yorkból Athénbe, Athénből New Yorkba, azután Velence, Milánó, London, Párizs – Callas mindenütt az újságok pletykarovatainak címszereplője. Ő a „tigrisasszony”, a „szeszélyes primadonna”, aki fokról fokra halad a siker útján, uralkodik, vilámlamokat szór, hogy végül a világ leghíresebb énekesnője legyen. De a hangja, hangjának története, éneklésének ére nyei és hiányosságai, a nagy sikerek, a bukások hozzátartoznak élete történetéhez. És amikor kilép a színpadra, és hangja magasba szárnyal, lélegzet-visszafojtva várjuk az áriákat a Normából vagy a Toscából: „Casta diva”, „Vissi d'arte”, hogy részesei lehessünk a legendának. Aztán kíváncsian, a sajtó ösztönzésére követjük őt a Metropolitan és a Scala próbáira, az öltözőkbe, Onassis

yachtjára, a Christinára a görög szigetek közé, és végül lakosztályának néma magányába.

KIÁLLÍTÁS

Móra Ferenc Múzeum (Roosevelt tér 1-3.)

január 27 – április 2.

MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ FESTŐ-MŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

február 3 – április 16.

VINKLER VILÁGA V.: VONALVÁRÁZS

Vinkler László festőművész életművét bemutató sorozat

április 7 – június 11.

A SOMOGYI-KÖNYVTÁR VENDÉGKIÁLLÍTÁSA

április 21 – június 25-ig

CSONGRÁD MEGYEI TERMÉSZETFOTÓSOK KOLLEKTÍV KIÁLLÍTÁSA

Vár (Stefánia)

február 17 – május 28.

„...CSAK RAJZOLOK...”

Czabarka Zsuzsa és Koncz Margit régészeti témájú rajzai

Kass Galéria (Vár u. 7.)

március 17 – május 21.

TANÍTVÁNYOK V.: FELVIDÉKI ANDRÁS KIÁLLÍTÁSA

Fekete ház (Somogyi u. 3.)

február 24 – május 14.

A FÉNYKÉPEZÉS TÖRTÉNETE

József Attila Múzeum – Makó

április elejétől –

SZÉPFALVI ÁGNES KIÁLLÍTÁSA

Kosztá József Múzeum – Szentés

Mint közsímert a Kosztá József Múzeum új épületbe költözött, ebből következően az időszak kiállítások is az új helyen (Szentés, Kossuth tér 1.) tekinthetők meg.

április 7 – május 28.

MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ FESTŐ-MŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Tari László Múzeum – Csongrád

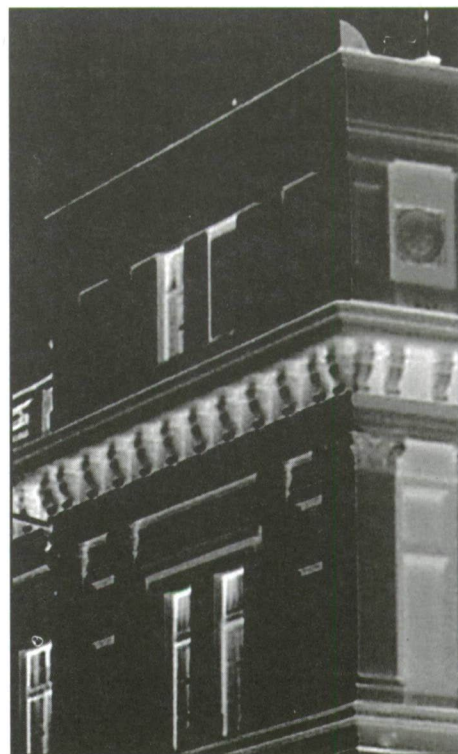
január 5 – május végéig

A TENGEREK ÉKSZEREI II.

Tornyai János Múzeum – Hódmezővásárhely

március 8 – április 9.

ÉLET A HALÁL UTÁN

Válogatás a Szépművészeti Múzeum egyiptomi gyűjteményéből
 március 26 – április 30.
TAVASZI TÁRLAT
 április 27 – június 6.
ENDRE BÉLA EMLÉKKIÁLLÍTÁSA

Szeged pusztulása és

1878 tele szokatlanul hideg volt. Várható volt a magas vízállás, és kilátásban volt az áradás is. A helyzetet csak súlyosbította, hogy 1879 februárjában a mellékfolyók is megáradtak. Szeged vezetői számára is egyértelművé vált ekkorra, hogy a Tisza veszélyt jelenthet a városnak. Február 26-án meg is szervezték a vízvédelmi bizottságot, amely naponta – olykor naponta többször is – ülésezett. A testület elnöke Pillich Kálmán volt, aki elrendelte Szeged és Újszeged között egy hajóhíd fölállítását (mivel állandó köhíd ekkor még nem volt). Ezzel megnyílt a menekülés lehetősége a szegedi polgárok előtt, akik március első hetében tömegével kerestek menedéket Vásárhelyen, Makón, valamint Szőregen, Gyálán és a többi délvidéki faluban. Március 4-én a városba érkezett – nagy létszámú, az árvízvédelemben részt vevő katonaság élén – Pulz Lajos altábornagy, aki a temesvári hadtest parancsnoka volt. Március 5-én a petresi, március 6-án a sövényházi gát szakadt át, s március 8-ra a víz elérte az Alföld-Fiume Vasútvonal töltését is. Március 12-én az utolsó vonat már vízben gázolva hagyta el a várost.

1879. március 12-én hajnali fél kettőkor öntötte el a Tisza várost. Először Fölsőváros és Rókus városrészek kerültek víz alá. De hajnali négy órakor már a Dugonics térre, hajnali hatkor pedig az Egyház térre (a mai Dóm térre) is elérte a megáradt folyó. Az alacsonyabb fekvésű Alsóvárost hét órára érte el az ár. A Városháza, a Szent György téri – templomból átalakított – tornyos iskola, az árva-ház, a fölsővárosi minorita kolostor épülete, és még néhány magasabb területre emelt épület szigetként emelkedett ki a tengerből. Március 12-én az itt maradtak nagy része ezekbe a házakba menekült, illetve a házak te-

tejére vagy vastagabb, öregebb fákra húzódvá próbálkoztak a víz elől elszökni. Ez azonban nem volt hosszú távú megoldás, hiszen a házak többsége vályogból készült, a víz alatt hamar összeomlott. Sokan tehát saját házuk együtt veszték el, vagy a fáról a hidegtől elgémberedve estek a vízbe.

Március 19-re a 6000 házból már csak alig 260 állt. Az árvíznek hivatalosan 151 halálos áldozata volt. De holttesteket még májusban is találtak és a nagy kiterjedésű Szeged környéki tanyavilágban is követelt emberéletet az áradás. Így a halottak száma meghaladhatja a 200-at. Március 17-én a víz által sújtott városba látogatott a király. Ferenc József – akit a kortársi visszaemlékezések szerint a hajléktalanná és koldussá vált szegediek nyomora őszintén megdöbbentett – a kötelező protokolláris részvétnyilvánításokon és gesztusokon túl valóban élt befolyásával és föllépett a város újjáépítése érdekében. Kérésére a Tisza Kálmán vezette magyar kormány kedvezményes árvíz-kölcsönt folyósított a városnak. A magyar parlament pedig több törvényben rendelkezett a kialakult szegedi helyzet jogi, közigazgatási, gazdasági élettel kapcsolatban fölmerült problémáinak megoldásáról. Így például a szegedi törvényszék területi illetékességének (1879. évi V. törvény), a városi telkek és ingatlanok kisajátításának (1879. évi XIX. törvény) kérdésében alkotott jogszabályt az országgyűlés.

Az 1879. évi XX. törvény pedig a város újjáépítésének organizálását, vezetését királyi biztosra és egy biztosi tanácsra bízta. „1. § Szabad királyi Szeged város törvényhatóságába Ó Felsége a király, a miniszterelnök felterjesztésére, királyi biztos nevez ki. 2. § A királyi biztos teendőiben egy 12 tagból álló biztosi tanács fogja támogatni, melynek tagjai közül kilencet

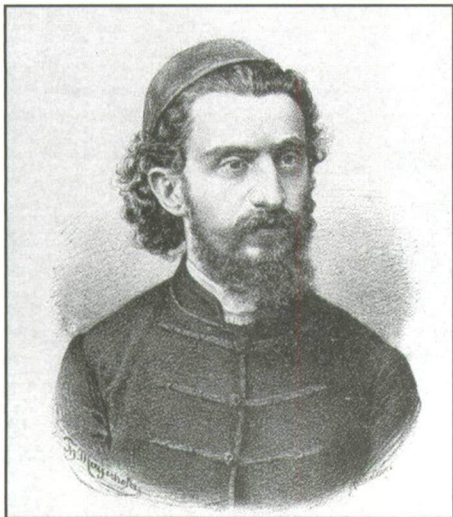
lehetőleg nem államhivatalnokokból, a miniszterelnök nevez ki; hármat Szeged szabad királyi város közgyűlése választ. 3. § A miniszteriumok kebeléből a királyi biztos rendelkezésére bocsátandó hivatalnokokat, az illető szakminiszterek meghallgatásával, a miniszterelnök jelöli ki. Az ezeken kívül szükséges fogalmazói segéd- és kezelőszemélyzet kirendeléséről a belügyminiszter gondoskodik.” A kormányfő rokonát, Tisza Lajost nevezte ki az uralkodó szegedi királyi biztossá. Érdemeiért a király főnemesi címet, a „szegedi gróf” méltóságot adományozta neki.

1879 júniusa és augusztusa között 120 nagy teljesítményű gőzszivattyú dolgozott a városban és 33 millió köbméter vizet távolított el. Az újjáépítés 1880 tavaszán indult meg. A várost Lechner Lajos mérnök tervezte meg, megalkotva a mai körutas-sugárutas szerkezetű Szegedet. Első lépésként a területet kellett rendezni: az új várost magasabban, a folyó vízszintjénél jóval följebb kezdték építeni. Ehhez 16,1 millió köbméter jó minőségű földet kellett ideszállítani – elsősorban Szeged környéki falvak (például Szőreg, Kübekháza, Szentmihály) határából. A kivitelezést a norvég származású budapesti vállalkozó, Gregersen Guillard véggezte 180 munkanap alatt. Egy méteres körtöltést vontak a város köré. A nagykörutat 700 cm, a kiskörutat (a mai Tisza Lajos körutat) 820 cm magasságra töltötték föl – egyidőben a modern csatornahálózat kiépítésével.

A nagykörút egyes szakaszait – a páratlan méretű európai összefogás és anyagi támogatás emlékére – Európa fővárosairól nevezték el: Bécsi - Berli - Londoni - Párizsi - Brüsszeli - Római körút. A körútnevek – az utcanevekre nagyon is jellemző módon – később a politika áldozatai lettek. 1945-ben – a háborút kiborító németek ellen és a szabadtéri szovjetek mellett lerakott voksként – a Berli körút nevével Moszkvai körútra változtatták. Holott 1879-ben Oroszország fővárosa Szentpétervár volt (amit 1945-ben már Leningrádnak hívtak)! Végül a Német Demokratikus Köztársasággal való barátság jegyében 1972-ben a nagykörút egyik szakaszát – amit a Párizsi körútból csíptek le – ismét Berlinről nevezték el. Hogy mennyit adtak össze a világ országai 1879-ben Szeged újjáépítésére? (Az adatok forintban szerepelnek.) Ausztria: 551 595, Németország: 395 941, Franciaország: 382 182, Anglia: 143 686, Egyesült Államok: 63 524, Olaszország: 51 763, Belgium: 47 139, Svájc: 40 974, Románia: 34 837, Oroszország: 34 456, Hollandia: 32 213, Törökország: 19 644, Egyiptom: 15 473. De adakozott Svédország, Norvégia, Spanyolország, Kína lakossága is. A legkisebb összeg a japánoktól érkezett: 225 forint.

Az épülő város építészeti előírásai jóval szigorúbbak lettek a korábbiaknál. Meghatározták a város egyes részein az épülő házak anyagát, magasságát, méretét. A nagykörúton

Újjászületése (1879-1883)

belüli zónában nem lehetett csak kő-, vagy téglaházat építeni. Vályogból csak a nagykörúton kívül készülhetett épület, de ott is kő-, vagy téglalapra építve. A nád- és zsindeleytet végleg kitiltották a városból – ezzel elejét vették a Szegeden a 18-19. században oly gyakran előforduló tűzvésznek. Ekkor készültek el a város mai arculatát meghatározó középületek is: a Szegedi Nemzeti Színház 440 000, az átépített Városháza 230 000, a bírósági palota 160 000, a főposta 136 000, a polgári leányiskola (a mai jogi kari épület) 92 000 forintba került.

A dóm – Szeged legmagasabb és legnagyobb temploma – az 1879. évi árvíz utáni fogadalomnak köszönheti létét, előtte a Szent Dömötör templom állt a helyén, a palánki (belvárosi) rész plébániatemploma. Szeged egyházfönntartó kegyúri bizottsága, 1880. november 28-án ünnepélyes fogadalmat tett, hogy a víztől való megmenekülés emlékére monumentális templomot épít. Innen a fogadalmi templom elnevezés. 1931-ben mint a püspöki központ temploma székesegyház rangot nyert, s ma a dóm nevet használják általánosan a szegediek. Az új egyház helyének kijelölésére már az 1880-as években kísérletet tettek, de csak hosszú viták után sikerült eredményt elérni. Bonnáz Sándor püspök 1885-ben írt végrendeletében 200 000 forintot hagyott a készülő templomra: „Az én akaratom az, hogy ezen összegből a kegyúri joggal felruházott városi Hatóság pénztárának hozzájárulásával a Palánknak nevezett belvá-

rosban az ott nagyon is szükséges nagyobb-szerű plébániai szentegyház építessék föl...” A Fogadalmi Templomépítő Bizottság 1901. május 2-án alakult meg, Ivánkovits Sándor tiszti főügyész elnökletével. 1902-ben a rossz állapotú Dömötör-templom helyét jelölték ki, Varga Ferenc plébános tiltakozása ellenére: „Csak a századvégi emberek lehetnek olyan kegyetlenek, hogy templomot rombolnak ott, ahol templomra szükség van.”

A Szent Dömötör egyházban 1913. július 13-án mutatta be az utolsó szentmisét Jászai Géza plébános, címzetes püspök. Az épület bontását július 22-én kezdték meg. A fogadalmi templom alapkövét 1914. június 21-én tették le. Júliusban azonban abbamaradtak a munkálatok a világháború miatt, a munkások nagy része ugyanis bevonult. Az építkezést 1923. áprilisában kezdték meg újra. A bokréta-ünnepélyt 1923. szeptember 16-án tartották. A kupola keresztjét 1924. augusztus 30-án helyezték föl. 1925. november 26-án a Tisza felőli, 1926. március 27-én a város felőli kereszt került föl a toronyra. Az építkezések összköltsége meghaladta a 4 millió pengőt. 1930. október 24-én, Szent Rafael arkangyal ünnepén Glattfelder Gyula fényes papi aszisztenciával szentelte föl a Magyarok Nagyszászencsénél nevezett szegedi fogadalmi templomot. Október 22. és 26. között a kormány és az egyház legmagasabb rangú vezetői jelenlétében zajlottak az ünnepségek.

Ekkor – 1880 és 1883 között – épült meg az első állandó szegedi híd is, amely Szegedet és Újszegedet kötötte össze (az a mai régi, vagy más néven belvárosi híd helyén állt). Újszeged önálló község volt és közigazgatásilag Torontál vármegye részét képezte, egyházilag pedig a szőregi katolikus plébánia joghatósága alatt állt. A város 1880-ban kebelezte be, s a lelkipásztori ellátást innentől a belvárosi (akkori nevén palánki) plébánia végezte. Később az uralkodó iránti hűség reprezentálására a városrészt a királyné emlékére Erzsébetvárosnak nevezték, s időközben fölépült katolikus templomát is Árpádházi Szent Erzsébet tiszteletére szentelték föl. A híd tervezését és építését a párizsi Eiffel cég végezte, a szerződés aláírására Gustave Eiffel is Szegedre utazott. A tervezés azonban nem francia mérnökök szakértelmét és keze munkáját dicséri, a hidat ugyanis Feketeházy János állami vasútmérnök tervezte.

Az árvíz megtermelte, kitermelte a maga mitológiáját, legendáriumát, anekdotakincsét. Szerencsére ezeket a legnagyobb prózáírók közé tartozó alkotók örökítették meg: Mikszáth Kálmán, Tömörkény István, Ambrus Zoltán, Móra Ferenc. Mikszáth – aki 1878 és 1880 között az ellenzéki Szegedi Napló belső munkatársa, azaz szegedi újságíró volt – lapja 1879. március 4-i számában két anekdotát tett közzé. Az egyik szerint nem hitt a víz miatti életveszélyben az a szegedi polgár, aki felségét Becsére küldte. Ha hitt volna benne, nem küldi el az asszonyt. A másik: Az árvízvédelmi bizottság elrendelte, hogy a kocsmák éjfél előtt zárjanak be. Ezt persze fájó szívvel vette tudomásul a törzsközönség, s hosszú vitát indítottak, azon tanakodva, hogy mire szolgálhat ez a rendelet. Végül az egyikük arra jutott, hogy azért van rá szükség, mert ha betör a víz, mindenkit alva találjon. Mert aki alszik, az nem vétekezik. Aki nem vétekezik, az üdvözül. Aki pedig üdvözül, azon nem fog az ár sem.

Móra írta meg, hogy a fiatal rabbi – a későbbi nemzetközi hírvé botanikus és keleti filológus – Löw Immanuel elment Kreminger Antalhoz, a palánki plébánoshoz. Szabódva előadta neki, hogy eltemetett egy lányt, akit a zsinagóga mellett fogtak ki a házból. Csak-hogy utóbb kiderült róla, hogy katolikus volt. – És szólt valamit? – kérdezte a pap. – Kicsoda? – A halott. – Nem szólt semmit – felelte Löw. – Akkor, öcsém, maga se szóljon semmit – oldotta meg a kérdést Kreminger. Ugyancsak Móra hagyta ránk a történetet, miszerint a pékekre sokan panaszkodtak az árvíz után, merthogy soványodtak a kiflik. Egyszer a hideg böjti szél kifújta egyet a pék kosarából, s belecsapta a főispán szemébe. Alig tudták aztán belőle kipiszkalni – zsebkendővel.

A víz azonban nemcsak az írókat, de a festőművészeket is inspirálta: köztük Zichy Mihályt, Csontváry Kosztka Tivadart, Vágó Pált. Az árvíz története iránt érdeklődőknek is több kötet áll rendelkezésre. A legnépszerűbbek, legolvasmányosabbak és legjobban illusztráltak Tóth Béla (A szegedi nagyárvíz képek könyve. 1979.), Sz. Simon István (Nagy vizek krónikája. 1979.), Kaján Imre – Zombori István (A szegedi nagyárvíz és újjáépítés. 2004.) és Apró Ferenc (Írások a Nagyvízről. 2004.) kötetei

MIKLÓS PÉTER

Apróhirdetés rovatunkban ingyenesen hirdethetsz – bármilyen kategóriában és témában.

Mit kell tenned?

Juttasd el jelisével maximum 25 szavas hirdetésed április 20-ig
a bolcso@webmail.hu címre, így az megjelenik
a következő Bölcsőben!

Hirdess több ezer egyetemi polgár előtt – ingyen!

APRÓHIRDETÉS – ingyen!

ALBÉRLET

VÍZTORONY TÉRNÉL egy ötödik emeleti kétszobás lakás két végzős egyetemista lakója nemdohányzó fiú lakótársat keres. A lakásban van televíziós készülék, hűtőgép, mikrohullámú sütő, erkély. A közlekedés busszal kiváló: 10, 11, 13, 16, 35, 35y, 84, 90, 90y, 90h stb. A környezet nyugodt, zöld. Amennyiben egész szobát szeretnél, a bérleti díj 20000 Ft, ha egy féllel is beéred, akkor 15000 Ft rezsivel együtt. Akár azonnali beköltözéssel!

Érd: Tel. 06-30/683-5339

KÖNYV

BÁLINT SÁNDOR Karácsony, húsvét, pünkösd című művét keresem megvételre, elhasznált állapotban is. Írj, megegyezünk. st.hubertus@freemail.hu.

OKTATÁS

SPANYOL NYELVOKTATÁST, nyelvvizsgára, érettségire, külföldi munkavállalásra felkészítést vállalok dél-amerikai tapasztalattal, nyelvviskolai gyakorlattal. Ár: 2000 Ft/60 perc Érd.: 70/258-2562

EGYÉB

FIATALON IS KONZERVATÍVAN? Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség (X) néven Szegeden is megalakult a KDNP és az MKDSZ független ifjúsági társszervezete. Bővebb információk, hírlevél: iksz.szeged@pro.hu, Információk: 30/493-28-58, www.xszeged.atw.hu

DVD LEMEZEK (A kaptár, stb.), Domino Sim kártya 120 perc lebeszélhetőséggel, Luckystar 512 Mb

mp3 lejátszó eladó. (pendriveként is használható, fm-rádió, usb kábel, 5 hangszín. Ha érdekel hívj, megegyezünk!!! Érd.: 06-20-938-0352.

Hirdess több ezer egyetemi polgár előtt – ingyen!

Április 20-ig
bolcso@webmail.hu

szegedi társadalomtudományi szakkollégium

iroda: SZTE-GTK Feketes utca 28. II. emelet 216.
telefon: 30/805-4871 vagy 62/544-871 /3-as mellék
honlap: www.stud.u-szeged.hu/szttsz
e-mail: sztsz@stud.u-szeged.hu
levelezési cím: 6701 Szeged, Pf. 1182
kollégium: 6726 Szeged, Fürj utca 51.

Felvételit hirdet a Szegedi Társadalomtudományi Szakkollégium:

A felvételi két részből áll, az írásbeli, ami a honlapunkon

www.stud.u-szeged.hu/szttsz

illetve a BTK, ÁJTK és a GTK karainak legforgalmasabb pontjain megtalálható március 27-től.

Az írásbeli leadási határideje április 14.

A másik rész a szóbeli felvételi, ami egy kötetlen beszélgetés.

Erre április 27 és 28-án kerül sor.

Wing Tsun kung-fu Szegeden

A tréningeken tanultak a vizsgákon is segítenek

Immáron hat éve gyakorolják Szegeden is művelői a Wing Tsun kung-fut, négy éve működő egyetemi csoportjaik iránt egyre több hallgató érdeklődik. A több száz éves stílus a testet és a lelket egyaránt edzi, a benne szerzett tapasztalatok a mindennapi életben – akár vizsgán vagy tanítási gyakorlaton – is alkalmazhatóak.

A Wing Tsun egy közel 300 éves kung-fu stílus, amely a Shaolin kung-fuból fejlődött ki. Ez egy erőre épülő harcművészet volt, amelyet egy teljesen zárt erődben, a Shaolin kolostorban gyakoroltak. Amikor ezt felgújtották és leégett, mindössze öt mesternek sikerült megmenekülnie. Köztük volt egy idős apáca, aki bosszút akart állni a kolostor árulóján, de koránál fogva az erőre épülő Shaolin kung-fuval nem győzhette le a fiatal ellenfelét, új stílust kellett kifejlesztenie. A legenda szerint megfigyelt két állatot, egy rókát és egy darut, hogyan küzdenek. Ezután alakította ki a Wing Tsunt, melyet a nyers erő helyett inkább technikára, ötletességre, trükkösségre alapozott.

A stílus szegedi művelői Si-Mei Kovács Eszter vezetésével több csoportban tréningeznek. Eszter tizenegy éve gyakorolja ezt a harcművészetet. – Amikor elkezdtem, nekem a Wing Tsun elsősorban családot adott. Nem volt ugyanis testvérem, és ez nagyon hiányzott. Aztán hamarosan kapásból több száz kung-fu testvérem lett, és ennek nagyon örültem – mondta Eszter, aki jelenleg harmadik mesterfokozattal rendelkezik, ezzel Magyarországon nőként egyedülálló.

Mivel a Wing Tsunt egy apáca, Ng Mui fejlesztette ki, a stílus trükkös, rafinált, ötletes – akár a nők. Elsősorban a technikára, a leleménységre és nem az erőre épít, így bárki elkezdheti. – Ötéves és hatvannégy éves diákom is volt már, nem köthető életkorhoz, mikor kezd el a Wing Tsun kung-fuval foglalkozni az ember – mondta Eszter. – Nem kell nagydarabnak sem lenni, egy gyengébb termetű férfi vagy nő is meg tudja magát védeni a segítségével. Ez azért van így, mert ebben a stílusban nem feszülünk ellen, hanem kitérünk a támadás elől, és elvezet-

jük a támadó erejét, amit aztán a sajátunkkal együtt felhasználunk a viszonttámadáshoz – magyarázta a mester.

Magyarországon már húsz éve művelik a Wing Tsun stílusát, Szegeden pedig hat éve működnek csoportok – négy éve hallgatókból állók is. Bár ennek a kung-funak egyik különlegessége, hogy egy nő alapította, ennek ellenére mégis inkább férfiak gyakorolják. A szegedi csoportok némileg kivételnek számítanak, Eszter tréningjeire sok nő is jár.

Nagy Katalin, elméleti nyelvész doktorandusz már három éve jár az edzésekre, ma a tízes tanulófokozatnál tart. – Mint minden harcművészetnek, a Wing Tsunnak is van szellemi, lelki háttere – mesélte Katalin. – A kung-fu filozófiájáról, szintjeiről szóló elméleti foglalkozások is nagyon érdekesek. Persze ezekbe mindenki a saját lelki alkatának megfelelő mértékben merül bele.

Katalin úgy érzi, a Wing Tsun nem csak a mozdulatokról szól. – Ha rendszeresen gyakorlod, a saját életedben is hamar megtapasztalhatod, hogy nem vagy olyan ideges, jobban tudsz koncentrálni, uralkodni magadon. Mióta edzésen is ki kell állnom a többiek elé levezényelni egy-egy gyakorlatot, azóta nem izgulok akkor sem, ha órát kell tartanom az egyetemen.

A sport és a harcművészet között éppen ez az egyik legnagyobb különbség: ez nem csak a testnek, hanem éppúgy a léleknek is szól, arra törekszik, hogy gyakorlója elérje a testi lelki harmóniát. – A Wing Tsun kung-fuban nem rendeznek versenyeket – beszélt a harcművészetről Si-Mei Kovács Eszter. Ez a stílus önvédelmi jellegű, önmagad fejlesztésére tanít, és nem arra, hogy a másik embernél jobb akarj lenni.

A Wing Tsun alapelveit a hallgatók a mindennapi életben is tudják hasznosítani. Ilyen például az egyszerűség elve, amely azt jelenti, hogy mindenek nagyon összetett, bonyolult mozdulatok a stílusban. – A technikáink nevei is egyszerűek, érthetőek: toló kéz, hasító kéz, felemelkedő kéz.... Nincsenek olyan rejtelmes elnevezéseink, mint például a „zöld sárkány harapja a napot” – mondta Eszter. – A Wing Tsun stílusa lecsupaszított, nincsenek benne fölösleges elemek, csak olyanok, amelyeket harc közben is alkalmazhatunk. Az egyszerűség elve hasznosítható a mindennapi életben is. Arra figyelünk, összpontosítunk, ami fontos számunkra. Ettől nyugodtabbak, kiegyensúlyozottabbak lehetünk. De ha arra van szükség, az egyidejűség elvét követve képesek vagyunk egyszerre több dolgot is hatékonyan csinálni.

A Wing Tsun kung-fu magabiztosságot is ad az embernek. – Sok tanítványom eredendően visszahúzódozó volt, soha nem mert volna harcolni. De aki rendszeresen részt vesz az edzéseinken, annak növekszik az önbizmalmá, és ez az egyetemi vizsgákon is hasznos lehet – beszélt Eszter a Wing Tsun gyakorlati hasznáról. – Én például angol szakon végeztem, és egy nehezen kezelhető osztályom volt a tanítási gyakorlaton. De mindig, amikor kicsit fölemeltem a hangom – úgy, ahogy az edzésen szoktam – egyből csönd lett a teremben, a gyerekek sem tudták, miért. Azt mondták, olyan kisugárzások voltak, hogy úgy érezték, szót kell fogadniuk. Aztán elárultam nekik, hogy mellesleg kung-fu mester vagyok.

Mindent összevetve úgy tűnik, sose árt, ha az ember elmélyül egy harcművészetben. A Wing Tsun szegedi művelőinek azon kívül, hogy barátokat, hasznos elfoglaltságot adott ez a stílus, egyben egyfajta önkifejezés is, mint bármely más művészet.

Az érdeklődők információban gazdag honlapot találnak a www.wtszeged.hu webcím alatt.

GÉ

MINT AHOGY azt már megszokhattátok: az utóbbi hónapok során egy-egy érzelm, külső hatás volt a témám. Úgy gondoltam, egy kicsit változtatok ezen, és ezentúl két érzést fogok kiemelni. Így nagyobb rálátásunk lesz a lényeges dolgokra, ugyanakkor nem veszünk el a részletekben, és nem csömörlünk meg az információáradattól. Tehát a mostani első, meglehetősen vitatott téma legyen az álarc.

Margittai Orsolya: Érzelmek hálójában
– Álarc és megszokás – Magyar Közöny 2006. március

– AZ ÚJ LEMEZ (a 2005-ös) meghozta a várt sikert?

– Amit vártunk ettől a lemeztől, azt már meghozta, hogy ebből mennyit tudunk kihozni, az már csak rajtunk múlik. Akármilyen jó is ez a lemez, hagyni kell neki egy kifutást. A következő lemez fogja meghozni azt a fajta sikert, de ennek a lemeznek is minimum ugyanolyan jónak kell lennie, mint az előzőnek. Így ez az új lemez fogja promotálni az elsőt is.

Bajnóczy Eszter:
Machine Mouse
– SZTE-REO 2006.március

Kurze Beschreibung der In Europa. sichtlich Goldern und Ihren Eigenschaften.	
Namen.	Spanier.
Sitten	Hochmützig
nd Eigenschaften	Wunderbarlich
Verstand	Klug und Wei
en Eigenschaften	Mächtig.
Wissenschaft	Schriftgelehr
er Klaidung.	Schebar.
Entugent.	Hoffärtig.
Lieben.	Ehrlob und Kü
Krankheiten.	Verstopfung
Ihr Land.	Ist fruchtbaa
Kriegszugent	GroßMüthig
sollesdienst	Der aller beste
Ihren herrn	Einen Monarhe
abmübertsch	In Strüchlen
Der Zeit	Mit Spillen
Verleumdung	Ein Löblich
er Leben Ende	In Böth.

KÉT ÖRDÖG beszélget meló után a pokolban:

– Hallom, tegnap lekerült hozzátok egy informatikus a hatodik bugyorba..

– Húú, bazzeg, ne is mondd. A fél stábot kinyírta, mire elmagyaráztuk neki, hogy ez nem a DOOM 3...

Dani: SZTE EFK HÖK
honlap / viccek

PESTI BÖLCSÉSZ Újság: –Milyen kapcsolatban állsz a sporttal?

Tóth László: – A karate művelése mellett teniszezek, úszom, de gyermekkoromban nem voltam jó semmilyen csapatsportban. Nem volt meg bennem az elkötelezettség és barátaim játékát csupán partjelző zászlóként vagy kapufaként tudtam segíteni...

Bobby Swinger: A művelődés szentélyének szerény ministránsa
– Pesti Bölcsész Újság, 2006.február 21.

A HALLGATÓKÉRT TETTÜK

Oktatási
Minisztérium

30 000

forintra emeltük a Diákhitel összegét

20 000

kollégiumi férőhelyet újítunk fel

13 000

új kollégiumi férőhelyet építünk

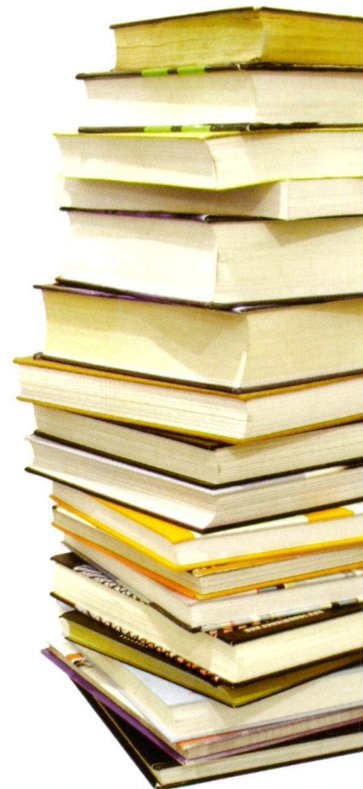
11 650

forintra emeltük a diákok ösztöndíját és kollégiumi támogatását

250 000 000 000

2002–2008 között ennyi pénzt fordítunk előadótermek, oktatási intézmények és kollégiumok fejlesztésére

Magyar Bálint, oktatási miniszter

PÉNZ?

LEHET!

- **Erre a félévre most utoljára igényelhető!**
- **Meddig? Május 15-ig!**
- **Mennyi? Akár 150 000 Ft!**

DIÁK HITEL

www.diakhitel.hu

06-40-24-00-24

kedvezményes tarifával hívható kék szám

Tovább csökken a Diákhitel kamata

Folytatódik a Diákhitel kamatának csökkenése a forrásköltségek mérséklődésének köszönhetően. A 2005/2006-os tanév tavaszi szemeszterére érvényes kamatláb évi 10,22 %. A választható havi hitelösszeg továbbra is 15, 21, 25 vagy 30 ezer forint. A hallgatók változatlanul felvehetik egy összegben is a félévre igényelhető teljes kölcsönt - így már márciusban akár 150 ezer forinthez lehet hozzájutni.

A Diákhitel első folyósítása a tavaszi szemeszterben 2006. március 14-én lesz. Aki már ekkor szeretne hozzájutni az igényelt kölcsönhöz, az minél előbb, lehetőség szerint február közepéig iratkozzon be!

Azok, akik most először vennék fel a Diákhitelt, és már a tavaszi első folyósításkor szeretnék megkapni kölcsönüket, azok legkésőbb február 15-ig adják le diákhitel-igénylésüket a kijelölt postákon és pénzügyi fiókban és iratkozzanak is be tanintézetükbe.

Diákhitelt bármikor lehet igényelni, de a tavaszi szemeszterre vonatkozó végső leadási határidő 2006. május 15-e. Bármely hónap 15-ig leadott új igénylésekre az első utalás a következő hónap 15-én történhet. Ekkor a jogosult visszamenőleg jut hozzá a szemeszter kezdete óta eltelt hónapokra járó kölcsönhöz is.

További hasznos félévkezdési diákhitel-információk találhatóak a www.diakhitel.hu honlap "NYÚZzzz" rovatában.

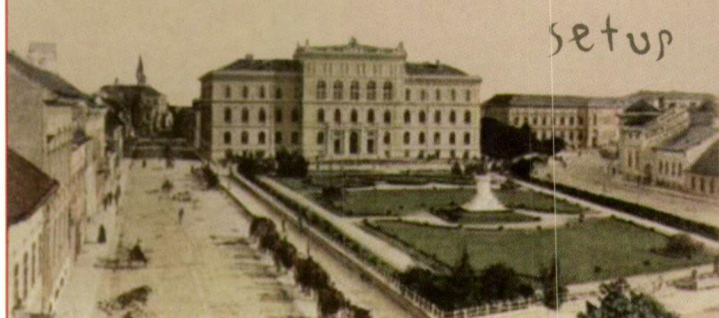
MEGJELENT!

SZABÓ ENDRE

PORTRÉK

a Szegedi Tudományegyetemről

II.

Badó Attila	Maróti Egon
Balogh Elemér	Molnár József
Bernáth Árpád	Mucsi Imre
Bogáts Gábor	Pogány Magdolna
Csirik János	Pukánszky Béla
Dékány Imre	Révész Piroska
Dux László	Ruszoly József
Fenyvessy József	Solymosi Frigyes
Fülöp Ferenc	Szabó József
Galgóczi László	Szabó Tibor
Gyetvai György	Szecsódy Ferenc
Hetesi Erzsébet	Telegdy Gyula
Makk Ferenc	Varga István

BOLCSÓ
A MAGYAR BANÁN

Hirdetésfelvétel:
20/412-4947
bolcso@webmail.hu

Educatio Press

**Felsőoktatási
hírügynökség**

www.edupress.hu